

DRAUGAS

PERIODICALS
October 14,
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
KETVIRTADIENIS - THURSDAY, SPALIO - OCTOBER 14, 1999

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10/13/99
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-9284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr. 200
Kaina 50 c.

Šv. Sostas padės Lietuvai rūpintis dvasiniais reikalais

Vilnius, spalio 13 d. (Elta) — Lietuva ketina sudaryti tris dvasinius susitarimus ir sutartis su Šventuoju Sostu.

Vyriausybė trečiadienį pritarė tam, kad įgaliojimai dėl šios dokumentų ir juos paruošti tvirtinimui būtų suteikti užsienio reikalų viceministrui Gediminui Šerkšnui.

Viena šių sutarčių — dėl bendradarbiavimo kultūros ir mokslo srityse. Jos projekte numatyta, kad, laikydamasi tikėjimo laisvės principų ir pripažindama tėvų teisę lavinti savo vaikus pagal jų religinius įsitikinimus, Lietuva įsipareigoja prižiūrėti, kad visose valstybinėse pradinėse, pagrindinėse ir vidurinėse mokyklose, gimnazijose bei profesinio ir aukštojo mokytojų įstaigose būtų dėstomas katalikų religijos ar tikybos kursas.

Be to, nurodoma, kad kiekvienam turi būti garantuota laisvė pasirinkti religijos arba etikos kursą. Pažymima, kad sprendimas pasirinkti norimą discipliną neturi būti pagrindas diskriminacijai. Pasak sutarties projekto, mokyklą lankančių moksleivių iki 16 metų teisė rinktis religijos ar etikos kursą priklauso tėvams, o 16 metų sulaukę moksleiviai bei studentai patys turi teisę rinktis kursą.

Sutarties projekte taip pat nurodoma, kad katalikų religijos dėstytojų kvalifikaciją turės patvirtinti kompetentingi Bažnyčios autoritetai. Dėstytojams reikės turėti raštišką vietinio vyskupo patvirtinimą.

Numatoma sudaryti ir susitarimą dėl kariuomenėje tarnaujančių katalikų ganyto-

jiškos globos. Kai dokumentas bus pasirašytas, Šventasis Sostas įsteigs Kariuomenės ordinariatą, kuris rūpinsis ganytojiška Lietuvos karių globa.

Šv. Sostas savo nuožūra paskirs vyskupo teises ir pareigas turintį kariuomenės ordinariatą, iš anksto apie tai pranešdamas Lietuvos prezidentui. Kariuomenės ordinariatas, savo veiksmus suderinęs su Lietuvos Krašto apsaugos ministerija, paskirs generalinį vikarą, kuris kartu bus ir kariuomenės vyriausiasis kapelionas.

Remiantis sutarties projektu, vyriausiajam kapelionui pavaldūs karo kapelionai lankysis kariniuose daliniuose, laikys šv. Mišias, vadovaus kitoms apeigoms, dėstys tikybą ir moralės normas, organizuos pokalbius tikybos ir moralės temomis.

Pagal dar vieną susitarimą — dėl santykių tarp Katalikų Bažnyčios ir valstybės teisiniu aspektu — būtų nustatoma, kad valstybė ir Katalikų Bažnyčia savo veiklos srityse yra nepriklausomos ir savarakiškos, bet kartu siekia „kiekvieno žmogaus ir visos visuomenės bendros dvasinės ir žemiškos gerovės“.

Susitarimo projekte nurodoma, kad Lietuva garantuoja bažnyčių ir koplyčių bei pastatų ir teritorijų, kurios yra tiesiogiai susijusios su tokio maldos vietomis, šventumais ir ji gina, jeigu to prašo kompetentinga Bažnyčios valdžios institucija.

Sudaryti šias dvasias sutartis ir susitarimus Šventasis Sostas Lietuvai pasiūlė šių metų kovą.

Minskas pyksta dėl baltarusių opozicijos veiklos Vilniuje

Minskas, spalio 13 d. (BNS) — Baltarusijos užsienio reikalų ministras Ural Latypov pareiškė susirūpinimą dėl laikinųjų valstybės vadovų pasisakymų Semion Šareckij veiklos Lietuvoje.

Trečiadienį šia tema buvo kalbama per U. Latypov susitikimą Minske su Lietuvos užsienio reikalų viceministru Vygaudu Ušacku.

Tačiau interviu žurnalistams pats U. Latypov pareiškė nesutekęs didelės reikšmės paleistosioms Aukščiausiosios tarybos (AT) pirmininko S. Šareckij veiklai. „Kuo prisistatė šis S. Šareckij Lietuvoje, tai jo asmeninis reikalas“, sakė U. Latypov.

Baltarusijos ministras pripažino esant Vakarų valstybių „parlamentinio solidarumo“, tačiau, nors Europos Sąjungos valstybės pripažino S. Šareckij kaip tryliktojo šaukimo AT pirmininką, „Vakarai jo nelaisko valstybės vadovu“.

Pasak U. Latypov, Baltarusija gyvena pagal 1996 metų referendumu pakeistą konstituciją. Jis kaip išeitį iš dabartinės politinės padėties nurodė laisvus ir demokratiškus parlamento rinkimus.

U. Latypov pabrėžė, kad norint išspręsti vidaus politinę padėtį, pradėtas prezidento A. Lukašenka valdžios ir opozicinių partijų dialogas, tačiau jis reikalingas „ne tam, kad patenkintų užsienio valstybes, o

kad gerai galėtų vystyti Baltarusijos valstybę“.

U. Latypov pabrėžė, jog deryboms tarpininkaujanti Europos Sąjunga ir bendradarbiavimo organizacija „dirbo gerą darbą, ir to pakanka“.

Rugsėjo 29 d. A. Lukašenka administracijos iniciatyva minėtosios derybos buvo įšaldytos.

Pasak V. Ušacko, vykdomoji Baltarusijos valdžia turi išsiaiškinti žinomų politinių asmenų dingimą (turima galvoje AT pirmininko pavaduotoją Viktor Gončar ir kitus), taip pat 9 nepriklausomų laikraščių uždarymą bei buvusiojo premjero Michail Čigir, kandidatavusio per neįvykusius prezidento rinkimus, išlaisvinimą iš kalėjimo, kur jis yra kalinamas nuo šio pavasario.

Atsisakoma tvarkos, pagal kurią Nepriklausomų valstybių sandraugos (NVS) valstybių pilietiai, kertantys Lietuvos sieną, privalo turėti ne mažiau kaip 300 litų. Iki šiol buvo reikalaujama asmenimis, iš NVS įvažiuojantiems į Lietuvą, turėti 300 litų, jei atvyksta iki 3 parų laikotarpiui, ir dar po 100 litų kiekvienai papildomai parai. Ankščiau buvo nustatyta, kad keleivio išvežamoms prekėms muitinės deklaracija turi būti pildoma, jei išvežamų daiktų vertė didesnė nei 5,000 litų. Dabar šis dydis yra 1,000 litų.

Atsisakoma tvarkos, pagal kurią Nepriklausomų valstybių sandraugos (NVS) valstybių pilietiai, kertantys Lietuvos sieną, privalo turėti ne mažiau kaip 300 litų. Iki šiol buvo reikalaujama asmenimis, iš NVS įvažiuojantiems į Lietuvą, turėti 300 litų, jei atvyksta iki 3 parų laikotarpiui, ir dar po 100 litų kiekvienai papildomai parai. Ankščiau buvo nustatyta, kad keleivio išvežamoms prekėms muitinės deklaracija turi būti pildoma, jei išvežamų daiktų vertė didesnė nei 5,000 litų. Dabar šis dydis yra 1,000 litų.

Atsisakoma tvarkos, pagal kurią Nepriklausomų valstybių sandraugos (NVS) valstybių pilietiai, kertantys Lietuvos sieną, privalo turėti ne mažiau kaip 300 litų. Iki šiol buvo reikalaujama asmenimis, iš NVS įvažiuojantiems į Lietuvą, turėti 300 litų, jei atvyksta iki 3 parų laikotarpiui, ir dar po 100 litų kiekvienai papildomai parai. Ankščiau buvo nustatyta, kad keleivio išvežamoms prekėms muitinės deklaracija turi būti pildoma, jei išvežamų daiktų vertė didesnė nei 5,000 litų. Dabar šis dydis yra 1,000 litų.

Nuotr.: JAV LB Krašto valdyba (1 eil. iš kairės) Religinių reikalų tarybos pirmininke seselė Margarita Bareikaite, Socialinių reikalų tarybos pirmininke Birutė Jasaitienė, JAV LB Krašto valdybos pirmininke Regina Narušienė ir JAV LB Vašingtono įstaigos direktorė Audronė Pakšienė; II eil. stovi — vykdomasis viceministras ir Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas dr. Vytautas Bičiūskas, viceministras mokslo reikalams Vytautas Janušonis, sekretorė Dalia Badariene, viceministras organizaciniais reikalais Vytautas Macianas, viceministras informacijos reikalais Jūratė Budrienė ir izdininkas Ramutis Plūtra.

JAV Lietuvių Bendruomenės XV Taryba nusprendė

JAV Lietuvių Bendruomenės XV Tarybos sesijoje, įvykusioje 1999 m. spalio 8-10 dienomis Milwaukee, Wisconsin, buvo priimta visa eilė nutarimų LB veiklos klausimais.

Remiantis nutarimais, JAV LB Taryba pritaria Niurnbergo — II tarptautiniam kongresui, kuris pamerktų komunizmo ideologiją ir jos pasekmes, bei:

a) prašo to kongreso organizacinį komitetą parengti detalizuotą planą, darbotvarkę, programos dalyvių sąrašą (įskaitant postkomunistinių valstybių atstovų dalyvavimą), detalizuotą biudžetą ir įvardinti atsakingus asmenis;

b) prašo organizatorius įvertinti ar pasirinkta data yra reali;

c) ragina JAV LB Krašto valdybą bendradarbiauti su JAV LB Prezidiumo nare Dalia Puškorienė, kuri Jungtinėse Amerikos Valstijose surengs specialų vakų, skirtą šiam kongresui.

JAV LB XV Taryba reikią gilių susirūpinimą dėl Gruto parko, kuris griaua Lietuvos valstybės įvaizdį pasaulyje ir sukelia nesantį tarp Lietuvos žmonių.

Prieš dešimt metų Lietuva buvo tas kraštas, kuris sumenkino sovietinio režimo statybų vertę, juos išmetė iš svarbių visuomenės vietų į savarainą.

Šie politizuoti meno kūriniai žeidžia nuo komunizmo nukentėjusių Lietuvos gyventojų ir išeivijos jausmus, skaldo tautą ir išsiskaido nereikalingą tarpusavio pyktį.

JAV LB XV Taryba prašo Lietuvos Respublikos preziden-

* Susisiekimui „Mažeikių nafta“ laikinai vadovauti paskirta įmonės ekonomikos ir finansų direktorė Vita Petrošienė, kuri dirbs, kol bus surastas naujas įmonės vadovas. Ligišiolinis „Mažeikių naftos“ generalinis direktorius Vidmantas Macevičius, kuris susisiekimui vadovavo beveik du mėnesius, laikinai nušalintas nuo šių pareigų.

* Lietuvos bankas pareiškė, kad litas bus susietas su euru 2001 metų antrąjį pusmetį. Centrinis bankas atsisako lito susiejimo su tarptautinių valiutų krepšeliu, kurį lygiomis dalimis sudarytų euras ir JAV doleris, idėjos.

dento, Seimo ir vyriausybės sustabdyti Gruto parko projekto įgyvendinimą, o statulas perduoti Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui.

JAV LB XV Taryba 2000-uosius skelbia Kristaus Gimimo metais ir ragina JAV LB Krašto valdybą sudaryti programą, atkreipiant ypatingą dėmesį į jaunimo dvasinį, tautinį ir visuomeninį judėjimą.

Prezidentas susirūpinęs valstybės valdymo netobulumais

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pritaria valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro pasiūlymams, kaip gerinti valstybės valdymo sistemą.

Trečiadienį ministras Sigitas Kaktys supažindino V. Adamkų su valstybės valdymo sistemos patikrinimo išvadomis ir pasiūlymais, kaip viską tobulinti.

Prezidento patarėjas Darius Kuolys sakė, kad valstybės vadovs paprasčiausiai konkretų tobulinimo planą, ypač dėmesį skiriant kontrolės institucijų peržiūrai. „Siekiama, kad dabar veikiančios kontrolės institucijos neribotų piliečių iniciatyvų ir verslo sąlygų“, pabrėžė D. Kuolys.

Ministras S. Kaktys sakė perduosias prezidento pavedimą premjerui Rolandui Paksui. Ministro teigimu, valstybės valdymo gerinimo programa turėtų būti parengta per mėnesį.

Prezidentui pristatytose valstybės valdymo patikrinimo išvadose teigiama, kad valstybės valdymo sistema kenčia nuo dvejnamų ir nevykdomų uždavinių, planavimo ir pirmųjų tikslų stokos. Aptikta, kad persipynę tiek ministerijų, tiek joms pavaldžių struktūrų uždaviniai ir kompetencijos, įvairių ministerijų struktūrose yra komercinių ir pusiau komercinių įstaigų.

S. Kaktys prezidentui V. Adamkui taip pat pristatė projektus, kuriais siekiama stitrinti vietos savivaldą. Kalbėta ir apie teritorinę administracinę reformą, naujų savivaldybių steigimą.

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Rusijos ambasada Vilniuje pareiškė, kad Rusija jokiais vyriausybiniiais ar žinybiniais susitarimais nėra įsipareigojusi Lietuvai tiekti naftos, todėl nėra pagrindo kalbėti apie „blokadą“.

Ambasada trečiadienį pranešimu spaudai atsiliepė į Lietuvos žiniasklaidos rašinius, kad, Rusijos susisiekimui „Mažeikių naftos“ nutraukus naftos tiekimą „Mažeikių naftai“, įmonė netrukus teks stabdyti.

Pasak pranešimo, „nepalankiai „Mažeikių naftai“ besisiklostanti padėtis, Lietuvos žiniasklaidoje dirbtinai siejama su kažkokia prasimanyma „Rusijos blokada“.

Ambasada primena, kad „Mažeikių naftos“ susitarimai su Rusijos bendrovėmis dėl naftos tiekimo yra išimtinai komerciniai, todėl „dirbtinai politizuotas klausimas“ apie „Mažeikių naftos“ darbo perspektyvas „pirmiausia turėtų būti sprendžiamas ūkinio bendrininkų derybose abipusiai naudingų prekybinių-ekonominių santykių pagrindu“.

Ambasada taip pat rašo, kad „Lukoil“, kuris derina naftos eksportą į Baltijos valstybes,

Lietuva pakviesta deryboms dėl narystės Europos Sąjungoje

Bruselis, spalio 13 d. (Reuters-BNS) — Europos Komisija trečiadienį pasiūlė pradėti derybas dėl narystės Europos Sąjungoje su šešiomis valstybėmis — Lietuva, Latvija, Bulgarija, Malta, Slovakija ir Rumunija.

Specialios derybų sąlygos bus pateiktos Bulgarijai ir Rumunijai.

Komisija taip pat pasiūlė suteikti kandidatės statusą Turkijai, nors derybos su šia valstybe nebus pradėtos.

Europos Komisijos prezidentas Romano Prodi Europos Parlamentui sakė, kad minėtos šešios valstybės prisijungs prie pirmosios valstybių grupės, kurios derybas su ES pradėjo pernai. Šiai grupei priklauso Lenkija, Vengrija, Čekija, Estija, Slovenija ir Kipras.

Derybos su naujomis šešiomis kandidatėmis turi prasidėti kitais metais.

Sprendimas dėl naujų kandidatų pakvietimo derėtis bus priimtas ES viršūnių susitikime gruodžio mėnesį Helsinkyje, apsvačius Europos Komisijos ataskaitą apie kandidatų pažangą.

Europos Komisijos pasiūly-

mas pradėti su Lietuva derybas dėl narystės Europos Sąjungoje yra „padrąsinantis ir mobilizuojantis“, pareiškė Lietuvos Užsienio reikalų ministerija (URM).

Pasak URM pranešimo, nors Lietuvoje vykstančios reformos apunkino ekonominę krizę Rusijoje, „Europos integracijos veiksniai įtakoja Lietuvos ūkio ir visuomenės gyvenimą kaskart vis giliau, ir būtent jie laiduoja daugelio veiklos sričių pertvarkymus“.

Komisija pripažino, kad Lietuvoje nepriešaištinau laikomasi demokratijos praktikos, toliau stiprėja rinkos ekonomika bei gebėjimas atlaikyti ES konkurencinį spaudimą. Be to, Lietuvoje nuosekliai pėrimama ES teisė, didėja administraciniai pajėgumai ja vykdyti.

Valstybinės energetikos strategijos ir joje numatyto Ignalinos AE uždarymo tvarkos patvirtinimas Komisijos išvadose vertinamas kaip svarbus įvykis. Dokumente skelbiamas Komisijos pasiruošimas teikti Lietuvai finansinę ir techninę pagalbą IAE uždarymui.

„Williams“ priešinkai gviešiasi nešvarių pinigų

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Seimo konservatorių frakcijos seniūno pavaduotoja Rasa Juknevičienė teigia, kad didžiausi „Mažeikių naftos“ privatizavimo priešinkai iki šiol „maitinasi“ nešvariais šios bendrovės pinigais.

Spaudos konferencijoje trečiadienį ji teigė, kad sutartis su JAV verslove „Williams International“ dėl „Mažeikių naftos“ akcijų pardavimo „pakenktų bizniui, tekančiam iš tyčia blogai užplombuotų cisternų“.

„Jei ši sutartis bus pasirašyta, vagysčių ir nešvaraus biznio „Mažeikių naftoje“ daugiau nebus. Su-

mazės ir nešvarių pinigų, kuriais iki šiol maitinosis staiga ultrapatriotais tapę politikai, šiandien ypač aršiai oponuojantys „Mažeikių naftos“ privatizavimui“, sakė konservatorė.

Ji mano, kad prezidentui Valdui Adamkui antradienį pasirašius atitinkamą įstatymų pakeitimų paketą, derybos su „Williams“ pasieks „finišo tiesiąją“.

Konservatorė mano, kad paskutinis derybų ratas bus pats sunkiausias, nes dar liko daug techninio darbo, be to, derybos „apipinamos politinėmis aplinkybėmis“, joms trukdo ir kai kurių valdžios sluoksnių „nerangumas, nesugebėjimas dirbti greitai, sklandžiai ir patikimai“.

„Sabotažu ir tyčiniu trukdymu“ sutarties pasirašymui ji pavadino tai, kad „Mažeikių naftos“ vadovybė mėgino sukludyti Būtingės terminalo darbo leidimo išdavimui, kuris būtinas, norint toliau transportuoti per jį Rusijos naftą. Todel mažiau nei du mėnesius susisiekimui „Mažeikių nafta“ vadovavusio Vidmant Macevičiaus nušalinimą iš pareigų R. Juknevičienė laiko „savalaičiu įvykiu“.

R. Juknevičienė sako, kad „Williams“ priešinkai „gerokai persitenge“, pasitelkę „sunkiasvorę politinę artileriją“ — buvusį prezidentą Algirdą Brazauską. „Jo argumentacija, neva jis nesu-

prantęs sutarties (su „Williams“) tikslų, man labai priminė 1989-uosius, kai A. Brazauskas viešai teigė nesu-

prantęs, apie kokius Molotovo-Ribbentropo slaptauosius protokolus kalba sąjūdininkai“, sakė R. Juknevičienė.

KALENDORIUS

Spalio 14 d.: Šv. Kalikstas, Fortunata, Lakšūnė, Mindaugas, Rimvydas, Vincintas.

Spalio 15 d.: Šv. Teresė Avilietė, Domante, Galiminas, Ina, Leonardas.

DETROIT, MI

ATVYKSTA BIRUTĖ JASAITIENĖ

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba sekmaadienį, spalio 17 d., 12:30 val. p.p., Dievo Apvaizdos Kultūros centre, ruošia susitikimą su Lietuvių Bendruomenės Socialinių reikalų tarybos pirmininke Birute Jasaitiene. Viešnia iš Čikagos, kur ji sėkmingai vadovauja pagalbai lietuviui žmogui Amerikoje ir organizuoja tiesiogines pagalias Lietuvos žmonėms. Po pranešimo B. Jasaitienė atsakys į dalyvių pateiktus klausimus.

"KAMERTONO" KONCERTAS

Choras "Kamertonas" iš Kauno Detroito koncertuos šeštadienį, spalio 16 dieną, 1:30 v. p.p., Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Koncertą rengia LB Detroito apylinkės valdyba ir Dievo Apvaizdos parapija.

PRISIMINSIME ZUZANĄ ARLAUSKAITĘ-MIKŠIENĘ

Popietė a.a. Zuzanai Arlauskaitė-Mikšienei prisiminti, jos 25-erių metų mirties sukaktį paminėti, įvyks š. m. spalio 23 d., šeštadienį, Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Vakarienė — 4:30 p.p. Programa — 6 val. vak. Programoje Hamiltono „Aukuras“ suvaidins Vytauto Alanto veikalą „Šiapus uždangos“. LB Detroito apylinkės valdyba kviečia visus apsilankyti minėjime ir susipažinti su buvusio Lietuvos valstybinio teatro aktorės ir Detroito telkinio ilgametės Dramos sambūrio režisierės įnašu į lietuvių kultūrinį ir teatro gyvenimą.

PALAI DOTAS A.A. ANTANAS VAITIEKUS

Spalio 8 dieną, šalia savo žmonos a.a. Janinos Vaitiekienės, Haly Sepulchre kapinėse buvo palaidotas a.a. Antanas Vaitiekus, š.m. spalio 4 d. miręs savo dukros Violetos ir žento namuose, Oak Park, Michigan. Gedulingas šv. Mišias Dievo Apvaizdos bažnyčioje aukojo kun. Viktoras Kriščiūnėvičius. Mišių metu giedojo Pranas Zaranka. Vargonavo Rimas Kasputis. Velionis giliam nuliudime paliko dukrą Violetą ir žentą Donald Deck su šeima, dukrą Onutę ir žentą Anthony Lungius su šeima, sūnų Antaną ir marčią Joan Vaitiekus, sūnų Gediminą ir marčią Sharon Vaitiekus su šeima, 7 vaikaičius ir 3 provaikaičius. Gimines Praną ir Juliją Zarankas, Eleoną Kasputienę, Bronę Kulikauskienę ir Danutę Petrauskienę, jų šeimas bei kitus gimines Amerikoje ir Lietuvoje. Velionis priklausė „Švyturio“ jūrų šaulių kuopai ir Dariaus ir Girėno klubui. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaprackienė.

NAŠLIUKŲ SUĖJIMAS

Krikščioniškos tarnybos komitetas kviečia visas našles moteris į Dievo Apvaizdos parapijos svetainę pabendrauti ir pasivaikinti. Suėjimas vyks antradienį, spalio 19 d., 11 val. r.

DAYTONA BEACH, FL

PAGERBĖME DR. BIRUTĘ PREIKŠTIENĘ

Š.m. rugsėjo 26 d. iš platiųjų Daytona Beach, FL., apylinkių į Hilton viešbutį suvažiavo

arti 70 asmenų pagerbti čia gyvenančią dr. Birutę Preikštienę. Šį gražiai surengtą pagerbimą Daytona Beach, FL Lietuvių Bendruomenės pirmininke Birutė Kozicienė pradėjo poeto dr. J. Šalnos eilėraščiu, išsakančiu žmogaus žemiškąją kelionę. Pirmininkė kalbėjo: „Miela daktare Birute, laiko rimtis ateina ir nu-eina. Ir niekados nei skubiai, nei lėtai. Ir tau gyvenimas ejo — nei skubiai, nei lėtai. Dirbai, plušai, kol pagaliau svetimi kraštai Tau suteikė diplomus, svetimos organizacijos Tave pagerbė. Tebūnie leista ir mums, čia Daytona Beach gyvenantiems, kurių tarpe yra ir tavo buvusių pacientų bei draugų pasakyti 'miela Daktare', valio! Gyvuok ir dirbk dabar mūsų tarpe. Negalėsime duoti to, ką davė New Jersey Medical Society, bet primink mūsų kuklią rožytę, kaip mūsų meilę Tau. Tegul laikas eina 'nei skubiai, nei lėtai'. Ir šypsokis kaip ligi šiol!“

Po šio pirmininkės Birutės Kozicienės trumpo sveikinimo, viešnia iš Juppiter, FL, Dalia Augūnienė, dr. Birutės jaunų dienų bendražygė, įdomiai sklaidė dr. Birutės jaunų dienų gyvenimo knygą. Prisiminė jaunystę, „Aušros“ mergaičių gimnaziją, kurioje abi mokėsi, nuotakas Kaune, pasivaikščiojimus Laisvės alėja, žvilgsnius į berniukus, labai gražiai praleistas dienas. Dr. Birutė visuomet žavi, linksma, draugiška, tad ir prisiminimuose ji išliko nuostabiai maloni.

Dr. Birutę sveikino klubo pirmininkas Jonas Daugėla. Jis šiltai vertino dr. Birutės gražų įnašą į šio telkinio lietuvių gyvenimą. Ji buvo LB apyl. pirmininkė. Tolerantiški, teikianti džiaugsmą kitiems. Palinkėjo gražaus, ilgo ir laimingo gyvenimo.

„Saulutės“ skyriaus vardu dr. Birutę jautriu žodžiu pasveikino Dana Kurauskienė. Padėkojo už nuolatinį „Saulutės“ veiklos rėmimą stambiomis aukomis. Linkėjo laimės ir sveikatos.

Narimantas Karaša sveikino BALFO vardu, pažymėdamas dr. Birutės stambias aukas Lietuvai. Padėkojo jai už aukas ir meilę vargstantiems tėvynėje, jiems teikiama parama.

Čia rašantis, reiškiau padėką dr. Birutei Preikštienei, už stambius įnašus Lietuvių fondui. Nuosirdžius sveikinimus raštu išreiškė Marija Šarauskienė, asmeniškai negalėjusi dalyvauti pagerbime. Pabaigoje jautrų padėkos žodį tarė ir dr. Birutė Preikštienė. Ji prisiminė įsikūrimą Daytona Beach, FL, kur pradžioje neradusi artimų draugų, pažįstamų, netrukus buvo įjungta į šio telkinio veiklą, išrenkama Daytona Beach LB apylinkės pirmininke ir taip susipažino su šio telkinio lietuvių gražiu sugyvenimu, darbais. Dabar esanti labai patenkinta šiuo žaviu kampeliu. Mielai lankanti renginius, re-

Lietuvių Bendruomenės Cincinnati, OH, apylinkės lietuvių, rugpjūčio mėnesį dalyvavę susirinkime-pobūvyje Bielauškyje ukyje Bright, IN. Nuotr. Sauliaus Markevičiaus

mianti visų veiklą moraliai ir materialiai. Jautriu žodžiu padėkojo visiems pagerbime dalyvaujantiems, LB valdybai ir pirmininkei Birutei Kozicienei už tokį gražų jos pagerbimą.

Dr. Birutę Preikštienę pirmiausia pagerbė New Jersey Medical Society, kur ji buvo išrinkta iškiliausia metų moterimi ir už jos 50 metų darbą ligoninėje. Jai buvo įteiktas „Golden doctor's award“. Pagerbime vyravo puiki, nuosirdi nuotaika. Stalai papuošti gražiausiomis gėlėmis. Pabaigoje visi dalyvavusieji asmeniškai dr. Birutę Preikštienę sveikino, linkėjo laimės ir sveikatos.

Po skanių pietų, pirmininkė Birutė Kozicienė padėkojo dalyviams ir dr. Birutei Preikštienei.

PRISIMINĖME TAUTOS ŠVENTES

Mūsų telkinio lietuviškoji šeima pradėjo šio sezono veiklą. Po atostogų repetitijai metu vel gražiai skamba choro „Sietyno“ dainos ir giesmės. Giesmės skamba pamaldose bažnyčioje, o dainos saleje minėjimų metu.

Š.m. rugsėjo 12 d. Lietuvių klubo valdyba, vadovaujama ilgamečio pirmininko Jono Daugėlos, suruošė Tautos šventę — Vytauto Didžiojo vainikavimo ir karaliaus Mindaugo — Lietuvos Valstybinio gumo švenčių minėjimą. Minėjimas pradėtas pamaldomis lietuviams Prince of Peace bažnyčioje, Ormond Beach. Šv. Mišias už Lietuvą aukojo kun. Ričardas Grasso, pamokslė prisimindamas Lietuvos istorinę praeitį, lietuvių meilę savajai tautai ir istorinius įvykius. Prisiminė ir šio, prieš vienerius metus mirusį, — šio telkinio narį, a.a. Mykolą Jagutį ir Lietuvoje mirusį Kosto Žolyno brolį. Mišių dalyviai pasimeldė už abu mirusius.

Pamaldose ir šį kartą gražiai skambėjo choro „Sietyno“, vadovaujamo muz. Antano Skridulio, patriotinės giesmės ir sol. Juozės Daugėlienės solo. Šv. Mišių skaitinius ir tikinčiųjų maldą skaitė Kazimieras Barūnas.

Po pamaldų parapijos saleje vyko tolimesnis Tautos šven-tės minėjimas. Jį pradėjo klubo pirmininkas Jonas Daugėla. Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. prisiminti Lietuvos laisvės gynėjai ir lietuvių tautos praeitis.

Išsamų žodį apie Lietuvos didįjį kunigaikštį Vytautą ir karalių Mindaugą tarė Jonas Daugėla. Jis vaizdžiai nuli-goninėje. Jai buvo įteiktas „Golden doctor's award“. Pagarbime vyravo puiki, nuosirdi nuotaika. Stalai papuošti gražiausiomis gėlėmis. Pabaigoje visi dalyvavusieji asmeniškai dr. Birutę Preikštienę sveikino, linkėjo laimės ir sveikatos.

Po skanių pietų, pirmininkė Birutė Kozicienė padėkojo dalyviams ir dr. Birutei Preikštienei.

PRISIMINĖME TAUTOS ŠVENTES

Mūsų telkinio lietuviškoji šeima pradėjo šio sezono veiklą. Po atostogų repetitijai metu vel gražiai skamba choro „Sietyno“ dainos ir giesmės. Giesmės skamba pamaldose bažnyčioje, o dainos saleje minėjimų metu.

PRISIMINĖME TAUTOS ŠVENTES

Š.m. rugsėjo 12 d. Lietuvių klubo valdyba, vadovaujama ilgamečio pirmininko Jono Daugėlos, suruošė Tautos šventę — Vytauto Didžiojo vainikavimo ir karaliaus Mindaugo — Lietuvos Valstybinio gumo švenčių minėjimą. Minėjimas pradėtas pamaldomis lietuviams Prince of Peace bažnyčioje, Ormond Beach. Šv. Mišias už Lietuvą aukojo kun. Ričardas Grasso, pamokslė prisimindamas Lietuvos istorinę praeitį, lietuvių meilę savajai tautai ir istorinius įvykius. Prisiminė ir šio, prieš vienerius metus mirusį, — šio telkinio narį, a.a. Mykolą Jagutį ir Lietuvoje mirusį Kosto Žolyno brolį. Mišių dalyviai pasimeldė už abu mirusius.

PRISIMINĖME TAUTOS ŠVENTES

Po pamaldų parapijos saleje vyko tolimesnis Tautos šven-tės minėjimas. Jį pradėjo klubo pirmininkas Jonas Daugėla. Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. prisiminti Lietuvos laisvės gynėjai ir lietuvių tautos praeitis.

PRISIMINĖME TAUTOS ŠVENTES

Išsamų žodį apie Lietuvos didįjį kunigaikštį Vytautą ir karalių Mindaugą tarė Jonas Daugėla. Jis vaizdžiai nuli-goninėje. Jai buvo įteiktas „Golden doctor's award“. Pagarbime vyravo puiki, nuosirdi nuotaika. Stalai papuošti gražiausiomis gėlėmis. Pabaigoje visi dalyvavusieji asmeniškai dr. Birutę Preikštienę sveikino, linkėjo laimės ir sveikatos.

kava ir vynu. Veiklos pradžia graži, o renginių rudenį ir žiemą taip pat numatoma.

AUDROS PALIETĖ IR MUS

Šis ruduo, atrodo, bus baisus savo audromis. Lietia jau ir Floridą. Nespejo praužti „Dennis“, štai užklupo „Floyd“ placios apimties audra. Ilgai keliavo Atlanto pakraščiu ir rugsėjo 15-16 d. pasiekė mūsų gražiąją Atlantą, iki šiol nepatyrusią jokių audrų. Šį kartą buvo evakuotas visas miestas, buvo neįjauk zvalgytis gatvėse, nesimamė žmonių nei automobilių. Kas galėjo, keliavo toliau nuo Atlanto vandenyno, žemyno link. Lietuviai glaudėsi vieni prie kitų, gyvenančių toliau nuo Atlanto, arba keliavo į Vakar-us. Buvo be galo daug keliaujančių, kelionės tęsėsi iki 6-10 valandų. Pasilikusieji Daytonoje pasakoja, kad buvę baidūs vėjai, užimas, medžių draskymas, jų išvertimas kam nunešė stogus, apgadino namus. Bet lietuviams, atrodo, didelių nuostolių nepidarė.

Mūsų mielas kampelis, kuriame iki šiol buvo, palyginant ramu, šį kartą pajuto baimę ir vargus. Kelias dienas neturėjome elektros, kitur vandens, neveikė TV, radijo. Gyvenome tamsioje. Dabar jau sugrįžo normalus gyvenimas, bet lietaus, atrodo, nestig-sime.

Jurgis Janušaitis

CLEVELAND, OH

TURININGAS RUDENS SEZONAS

„Aušros“ aukštesnioji li-tuanistinė mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 4 d. Va-dovė Vida Bučmienė.

Lietuvių Bendruomenės Daytona Beach apylinkės valdyba, suruošusi dr. Birutės Preikštiesnės pagerbimą. Sėdi Donatas Stukas. Stovi iš k.: Violeta Avizienė, Regina Snarskienė, dr. Birutė Preikštienė ir LB apylinkės pirm. Birutė Kozicienė. Nuotr. Narcizo Kreivėno

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsiekant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė
Administratorius - Valentinas Krumpelis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo.
Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9905
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyt. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

ARAS ŽILIOBA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

LINAS SIDRYS, M.D.
Akų ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

atliko Toronto „Volungės“ cho-ro moterų dainos vienetas. Bi-lietai po 10 ir 7 dol.

Spalio 9-10 dienomis „Lietuvių dienos“

„Lietuvių dienos“ Vinco Kudirkos 100 metinėms pami-nėti. Paskaitą skaitys doc. dr. Irena Slavinskaitė, ištraukas iš Kudirkos raštų skaitys — aktorė Virginija Kochanskytė. Poeziją skaitys akt. Onutė Pučkoriūtė. Pianistas Antanas Smetona skambins Schuberto, Beethoveno ir kitų kompozito-rių kūrinius. Sekmadienį, spa-lio 10 d. šv. Mišios Dievo Moti-nos šventovėje. Giedos „Exul-tate“ choras, vad. muz. Rita Čyvaite-Kliorienė. 11:30 val. r. paroda Valdos Fitzpatrick. LB valdybai vadovauja dr. R. Šilkaitis ir dr. D. Degesys.

Spalio 15 d., penktadienį, 7 val. vak., Dievo Motinos di-džiojoje saleje įvyks Kauno mišras choro „Kamertonas“ koncertas. Rengėjas — lietu-vių sambūris „Gija“. Pirm. Re-mis Bistrickas.

Ateitininkų metinė šven-tė spalio 30-31 dienomis. Bus paminėta ateitininkų Clevelande įsikūrimo auksinė su-kaktis. Iškilminga vakarienė Lietuvių namuose. Pagrindinė kalbėtoja dr. Ona Klorytė-Daugirdienė. Sekmadienį šv. Mišios Dievo Motinos švento-veje. Įžodis.

Lapkričio 6 d., 6:30 v.v. Baltiečių bendravimo va-karas Lietuvių namuose, inž. Algis Pautienis atstovauja lie-tuviams.

Lapkričio 14 d. Šv. Jurgio parapijos metinė šventė.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas rengia-mas lapkričio 20 d., 7 val. vak. Lietuvių namuose.

Bendros Kūtos gruodžio 24 d. Šv. Jurgio parapijoje.

Naujųjų 2000 metų suti-ki-mas gruodžio 31 d. Lietuvių namuose. V.R.

LIETUVOS VALSTYBĖS SANTVARKA

BRONIUS NAINYS

Nežinau, kaip tiksliau — santvarka, sąranga, ar dar kitaip? Lietuvos spauda rašytų „struktūrą“, ir kalbininkai nesakytų nieko, bet iš tikrųjų tai būtų tik terminas lietuvių kalbos dar vienu, visiškai kita reikšmė turintį ir čia vartoti netinkantį, svetimžodį. Deja, tas svetimžodis jau irgi yra „prilipęs“ ir iki kaulo ciulpu įsidedęs — taip Lietuvoje dabar mėgstama sakyti iškantieji „nacionalizmo“ ir „internacionalizmo“ — kodėl ne tautinės ir tarptautinės? — pusiausvyros.

Bet... Tiek to. Šis rašinys ne lietuvių kalbos pamoka. Tačiau visgi pakankamai pavojingas, nes yra apie tą sritį, apie kurią beveik visiškai nieko neįmanoma, bet labai noriu kalbėti. Todėl tegul atleids man skaitytojai, jeigu kur nors praeis pro šalį. Iš tikrųjų manau, kad apie Lietuvos valstybės santvarką norėtų kalbėti ne vienas, ir ne tik kalbėti, bet ir ją „pakratyti“, nes per devynerius Lietuvos nepriklausomybės metus ji pasirodė kaip visiškai netikusi kone visose srityse. Taip turbūt galvojo ir valstybės atkūrėjai, nes tuojau pat įsteigė kaskokių reformų ministeriją, kuri, kaip dabar matyti, savo veiksmams, teisingai reikšmės, pati prašosi reformuojama, nes iki šiol ji nieko gero nepadare. Visur tebeklesti seniai žadėta atsikratyti sovietinė santvarka, pasiklausyti visų pasireiškiančių vis didėjančių vadinamų „nomenklaturizmu“ — irgi niekam netikęs lietuvių kalbos terminas — valdininkų didybė, pasipūtumu, saulvaliavimu, nesiskaitymu su visuomene, net ir kyšininkavimu. Į tokią jų elgseną ne kartą atkreipė dėmesį ir Lietuvos žiniasklaida — dėkui Dievui, kad ji dar yra laisva ir nepriklausoma — o paskiausiai laiku — net ir pats Lietuvos Seimas. Valdininkijos patarnavimo ieškojusi ir jo laiku neradusi, Seimo narys Rūta Rutkelytė labai nusistebėjo, kad valdininkai nesupranta, jog jie turi tarnauti piliečiams, nes jie (piliečiai) juos ir išlaiko, moka atlyginimą. Tačiau valdininkai elgiasi priešingai — piliečiams tik trukdo („Lietuvos rytas“, 1999 spalio 5 d.). Seimo narės pasakymu ne kiek nesistebiu, nes visiškai neseniai taip patyriau ir aš. Apie tokius ir juos panašius patyrimus girdečiau jau iš daugelio žmonių. Taigi, manau, kad šioje srityje pertvarkymų reikia ir labai, ir

ir kairės, iš dešinės, ar iš centro.

Tą sąrangą reikia būtina pertvarkyti, tiesiog mesti lauk ir sugrąžinti prie karą buvusios nepriklausomos Lietuvos valstybės santvarką. Tai gal ir buvo bandyta, atkuriant apskritis, tačiau iš to išėjo tik dar didesnis nesusipratimas, nes, rajonų nepanaikinus, atsirado tik dar viena, nežinia kam reikalinga, biurokratinė įstaiga.

Visas tas valdininkų darinys tiesiogiai priklauso įvairioms ministerijoms, taigi ji pertvarkyti būtų naujų ponų ministrų uždavinys. Bet kažin, ar toks pertvarkymas visiems vienodai rūpi, nes daug jų iš tos pačios grupės kilę, tik dabar i aukštesnės jos pakopas įsikūrę. Pasigirsta ir gandai, kad, ko gero, iš tų žemesniųjų jie ir, iš anų gerų laikų užsilikusių, įprastinę duoklę susiėmė. Kas norėtų skerti aukštesnės kiaušinio dedančią žąsį? Bet girdėjome ir apie dorus partiečius, išimokslinčius profesionalus, Lietuvai daug gero dariusius. Sutikim — buvo ir tokių. Kur gi jie pasidėjo? Kur iš tikrųjų ieškoti sprendimo?

Tik ar ne keistas klausimas? Argi jau pamiršome pačią svarbiausią — moralės, sąžiningumo, teisingumo, valstybingumo, demokratiškumo ir dar daug kitų „umų“ tvirtovę. Visų piliečių lygiateisiškai, slaptai, visuotiniai išrinkti Lietuvos respublikos Seimą? Ar ne čia turi sustoti literatūrinis, prisimenant garsų amerikiečių posakį, kai nebėra kur atsakomybės nuo savęs nustumti? Nuo čia gal ir reikia viską pradėti. Pirmiausia, žinoma, labai atidžiai reikia peržiūrėti ir šiuos tautos atstovų būsimus, nes „nomenklaturą“, o kartu ir su ja susijusius visos gero gyvenimo privilegijos, jau grįžti ir į pačią valstybės širdį. O jeigu jau atsikratyti atskirų nenugalimų kliūčių, tokiu atveju reikia prisiminti ir patį pagrindinį, seimūnų ir jų kėdes susodinusių, veiksnį — rinkėjus. Rinkimai tik vienu kiekvieno piliečio balsavimo lapeliu per dieną visa tai galėtų pakeisti. Jeigu, žinoma, piliečiams būtų sudarytos tinkamos sąlygos ir jeigu būtų galima spustelėti dabartinio Seimo daugumą panaudoti daugiau išminties ir tokias sąlygas rinkėjams sudaryti. Štai kokie turėtų būti dabartiniai jų sprendimai.

Pirmiausia Seimas specialiu nutarimu turi panaikinti bent 40 nuosimčių savo šiltų, garbingų sėdimų vietų. Aštuonioliktaisiais metais įkurtos nepriklausomos Lietuvos Seima sudarė 85 nariai. Kodėl tiek jų neuzteko dabar? Kandidatuo-

Ministras pirm. Rolandas Paksas (dešinėje), vyriausybės kanclerė Dalia Kutraite ir premjero atstovas spaudai Jonas Čekuolis prezidentūroje R. Pakso 100 dienų darbo Vyriausybės proga. Nuotr. Eltos

jantieji taip pat turi būti įtikinti, jog Seimo narys renkamas ne dėl to, kad kartu būtų ir ministras, ir partijos pirmininkas, ir dar kas nors; kad jis būtų įstatymų sau leidėjas, ir jį vykdytojas. Jis renkamas dirbti tik Seime ir niekur kitur, ir dalyvauti visuose jo posėdžiuose, išskyrus tik tuos, per kuriuos, o paties Seimo igaliojimas, jis atlieka kokį nors kitą jo darbą. Kam ar kiek naudinga Seimo narė, kartu dainuojanti operoje ir dar dėsanti konservatorijoje? Ar ne absurdiška, kai kokį nors įstatymą svarsto ir priima posėdžių salėje sėdintys, vos dvidešimt Seimo narių? Ko vertas tada pasidaro toks jo priimtas įstatymas ir pagaliau — pats Lietuvos Respublikos Seimas? Taip pat vertėtų pergalvoti ir tą dvilypį, asmeninį ir partijų sąrašais, rinkimo būdą. Ar logiška, kad rinkiminėje apygardoje pralaimėjęs, asmuo į Seimą patenka per partijos sąrašą? Ar galima laikyti jį valstybės piliečių atstovu? Ar toks seimūnų nėra tik partijos vadovybės, o gal ir tik vieno įtakingesnio, „tvirtesnės rankos“ partijos pirmininko, aukščiau jį ir sąrašus įrašiusio, statytinis.

Reikia atsakyti ir vienos ypatingai keistos mandrybės — Vilniuje gyvenančių asmenų rinkimą atstovauti provincijos apygardoms. Jeigu Seimo narys turi atstovauti, tarkim, Pakruojos apygardai, tai jis turi būti tos apygardos nuolatinis gyventojas, nes kaip gali atstovauti piliečių siekiams žmogus, tų piliečių visiškai nepažindamas ir jų gyven-

mo sąlygų nežinodamas?

Taip pertvarkius Seimo rinkimų įstatymą ir pagal jų narių skaičių iš 141 sumažinus iki 85, Lietuvos mokesčių mokėtojams būtų sutaupyta daug milijonų litų. Taip pat pagerėtų Seimo narių atranka ir padidėtų darbingumas. Gal tada jie sugebėtų išmintingiau tik tuos, per kuriuos, o paties Seimo igaliojimas, jis atlieka kokį nors kitą jo darbą. Kam ar kiek naudinga Seimo narė, kartu dainuojanti operoje ir dar dėsanti konservatorijoje? Ar ne absurdiška, kai kokį nors įstatymą svarsto ir priima posėdžių salėje sėdintys, vos dvidešimt Seimo narių? Ko vertas tada pasidaro toks jo priimtas įstatymas ir pagaliau — pats Lietuvos Respublikos Seimas? Taip pat vertėtų pergalvoti ir tą dvilypį, asmeninį ir partijų sąrašais, rinkimo būdą. Ar logiška, kad rinkiminėje apygardoje pralaimėjęs, asmuo į Seimą patenka per partijos sąrašą? Ar galima laikyti jį valstybės piliečių atstovu? Ar toks seimūnų nėra tik partijos vadovybės, o gal ir tik vieno įtakingesnio, „tvirtesnės rankos“ partijos pirmininko, aukščiau jį ir sąrašus įrašiusio, statytinis.

Dabartiniam valstybės vadovams tos mintys gal ir nepatiks. Gal iš toli ir ne valdžios žmogui Lietuvos gyvenimas atrodo kitaip, negu kasdien jame besitinkančiam Seimo nariui ar ministrui, bet laukiau kokio nors jų „permalimo“. Nors ir sunkiomis gyvenimo sąlygomis, panašiai galvojančių žmonių buvau sutikęs ir Lietuvoje, ir išeivijoje, tad bent šiek tiek dėmesio jos galėtų būti vertos.

Pasisakėme — bet ar buvome išgirsti?

Danutė Bindokienė

Praėjusį savaitgalį Milwaukee, WI, vykusioje JAV LB tarybos sesijoje tarp priimtų rezoliucijų yra viena, kurioje demesys skiriamas ir Grūto parkui. Rezoliucijoje rašoma: „JAV LB XV Taryba išreiškia gilią susirūpinimą dėl Grūto parko projekto, kuris griauina Lietuvos valstybės įvaizdį pasaulyje ir sukelia nesantaiką tarp Lietuvos žmonių... Šie politizuoti meno kūriniai pažeidžia nuo komunizmo nukentėjusių Lietuvos gyventojų ir išeivijos jausmus, tautą skaldo ir išvysto nereikalingą pyktį vienų kitams...“ Rezoliucijoje prašoma Lietuvos Respublikos prezidentas, Seimas ir Vyriausybė „Grūto parko projektą sustabdyti ir statulų perduoti Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos centrui“.

JAV Lietuvių Bendruomenės XV Tarybos sesijoje priimta rezoliucija yra oficialiai išreikšta Amerikos lietuvių nuomonė sovietinių „herojų“ statulų ekspozicijos tam tikslui sukurtame parke klausimui. Panašius nuomonių ir pareiškimų būta jau ir nemažai (pvz., Lietuvos Vytiai šią vasarą vykusiame savo seime taip pat išreiškė protestą dėl tokio parko kūrimo), ir įvairiomis progomis, kur susiburdavo didesnis skaičius mūsų tautiečių. O pavieniai asmenys daug kartų apie tai pasisakė ir „Draugo“ laišku skyriuje. Iš tikrųjų, galima sakyti, nuo to meto, kai sužinota apie Grūto miško projektą, šia tema buvo daugiau laisvų kaip bet kuria kita. Projektui pritariančių procentinis santykių galbūt buvo vienas ar du už, kiti visi — prieš. Vadinasi, užsienio lietuviai savo nuomone tvirtai pareiškė, bet ar kas klausė? Ar kas klausė tokių priešingų nuomonių, vis garsiau ir dažniau aidančių Lietuvoje?

Apie Grūto parką Lietuvoje daug kartų pasisakė: ir rezoliucijomis-nutarimais, ir pasiskirę įtakingų asmenų. Kreiptis ne vien į valstybės prezidentą, Seimą, Vyriausybę, bet (rugpjūčio 6 d. data), net į Jungtinių Tautų generalinį sekretorių, Politinių kalinių ir komunizmo aukų tarptautinės sąjungos pirmininką ir kitus. Pasirašiusių po tais nutarimais, rezoliucijomis, kreipimosi tekstais pavardės taip pat jau mums žinomos. Tai daugiausia buvusieji politiniai kaliniai, tremtiniai, partizanai, net Kauno arkivyskupas

metropolitas Sigitas Tamkevičius, kuris savo tekste tarp kitko rašo: „Kuo lieka vertos kalbos, jog laisva Lietuva vertina už jos laisvę kovojusius, kentejusius ir žuvusius, jei nekreipiama dėmesio į jų nuomonę? O jeigu Grūto parko klausimu vienodai yra vertinamos nuomonės tiek aukų, tiek ir budelių, tiek mylinčių tėvynę, tiek mylinčių tik save ir pinigų, tada labai liūdna, nes šitokia pozicija demoralizuoja visuomenę...“

Galima nuo ryto iki vakaro diskutuoti apie pilietines teises ir laisves, kurios turi būti suteiktos laisvosios šalies, laisvam jos piliečiui savo nuosavoje žemėje elgtis, kaip tik nori, net jeigu jo elgesys erzina kaimynus, sujūdina visą tautą. Galima ir visai projektą ignoruoti, nes visa ši protestų bangą turi kaip tik atvirkstinį poveikį: suteikiama plati reklama Grūto parkui ir paskatina įvairius smalsuolius pamatyti, kas gi ten iš tikrųjų darosi. Žinoma, kiekvienas atvykęs įberia pinigėlį į parko savininko kišenę ir jis gali pasigirti, kad lankytojų netrūksta, kad žmonės domisi ir remia tokio pobūdžio parką.

Galima taip pat tvirtinti, kad šalto metalo ar akmens „balvonai“, nors ir vaizduoja lietuvių tautos okupanto tarnus bei jų tarnų šeimininkus, jokios žalos Lietuvai daugiau negali padaryti. Jų viešpatavimo dienos pasibaigė, tad jie šiuo metu verti pašaipos, ne baimės... Tegul jie ten stovi miške, tegul apželia samanos, tegul lietus, ir sniegas prausia jų kruvinius veidus, rankas. Kai visa kontroversija dėl parko įkūrimo praeis, net ir buvusiems karščiausiems komunistams nebeliks noro Grūto parke periodiškai susirinkti ir prisiminti, ar apraudoti, „senus gerus laikus“.

Tačiau susipriešinimas tautoje ilgai neišdils. Ir tai didžiausia žala, kurią tik gali padaryti Grūto parko projektas. Staiga vėl pagilėjo plyšys tarp tikrųjų Lietuvos kankinių, labiausiai nukentėjusių nuo okupanto, ir vadinamųjų „kosmopolitų“, kurie šalinasi bet kokių patriotizmo apraiškų, kurie bijo prisipažinti, kad yra savo tėvynės vaikai ir jos gerovei, jos vienybei turi teikti pirmenybę.

Kaip ilgainiai bebūtų išspręstas Grūto parko klausimas, visų pirma Lietuvos valdiniai, tremtiniai, partizanai, net Kauno arkivyskupas

KAIP AŠ BUVAU MINISTRU

Tėsinys ZIGMAS ZINKEVIČIUS Nr.39

Dėjome pasitangas nuo lygių kuo sklandžiau pereiti prie profiluoto mokymo.

Netvarkos buvo su gimnazijos statuso suteikimu atskiroms klasioms ir mokykloms. Irgi paveldėta bėda, dėl kurios kartais būdavo kaltinamas. Prieš karą visos vidurinės mokyklos buvo gimnazijos ir jokių problemų tada nebuvo. Švietimo reformuotojai norėjo gimnazijos statusą panaudoti kaip savotišką tobulumo siekimo masalą. Sukūrė sistemą, šiek tiek primenančią sovietines soclenktynes. Tikslas, matyt, buvo geras, bet praktika ne be trūkumų. Pasitaikydavo atvejų, kai gimnazijos statusą gaudavo prastėsnė mokykla, o jo negaudavo greta esanti geresnė. Tai kėlė pagrįstą nepasitenkinimą. Reikėjo tobulinti statuso suteikimo mechanizmą. 1998.01.29 Ministerijos kolegijoje buvo svarstomas nuostatų projektas, nemaža gincytasi.

Rūpestį kėlė mokinių perkrovimas mokomąja medžiaga ir namų darbais. Ministerijoje atskirus dalykus kuriojantys specialistai paprastai rūpinasi tik savąja disciplina, siekia kuo daugiau pamokų jai išpūsti, o kitų disciplinų mažai paigo. Beje, panaši padėtis ir aukštesiose mokyklose, su ja buvau gerai susipažinęs. 1946 m. savo ranka perrašiau Vilniaus universiteto lietuvių pirmąjį pokario metais mokymo planą, pagal kurį studentai turėjo kasdien vidutiniškai maždaug po

4-6 valandas paskaitų (doc. Jonas Kruopas, atsimenu, tada pažiūrėjo: toks didelis paskaitinis krūvis vers studentus mokytis, o ne studijuoti!), bet vėliau per bėmą penkis dešimtmečius tas paskaitinis krūvis vis didėjo ir išaugo iki 8 ir daugiau valandų per dieną, nors neatimenu nė vieno atvejo, kad Fakulteto taryboje būtų svarstytas jo didinimas, visą laiką kalbėta vien apie mažinimą. Krūvį didino ne žmonės, bet sistema! Tas pat, matyt, buvo ir žemesniojoje mokykloje — bendrojo lavinimo mokyklose. Krūvio didinimą sustabdė, juo labiau jį sumažinti, buvo labai sunku. Bet tai daryti būtina. Mokinukai jau knygų nebeapneša! Apie tai užsiminiau jau pačioje ministravimo pradžioje viename iš interviu (žr. „Mokslas ir technika“, 1997, Nr. 1). Išeitį mačiau dvejopą: reikia pamokų kiekybę keisti kokybe ir siekti profilavimo mokyme. Dėl daugybės kitų darbų ir trūkumų prie šių idėjų įgyvendinimo nespejau prieiti, nors šį bet tą padariau. Ministerijos kolegijoje svarstant anglų kalbos mokymo gerinimą griežtai pasisakiau prieš tolesnį mokinių apkrovimo didinimą. Kurios nors disciplinos pamokų skaičių ateiityje sutikau leisti padidinti tik tuo atveju, jeigu atitinkamai bus sumažintas kuriai nors kitai disciplinai. Priešingu atveju siūlymai net neturės būti pateikiami svarstymui.

Perėjimas prie 10-metio mokymo. Prieš man ateinant buvo planuojama pereiti prie 10-metio pagrindinio mokymo nuo 1997/1998 mokslo metų. Ištyrus paaiškėjo, kad tokiame žingsnyje dar nėra kaip reikiant pasiruošta, todėl perėjimą teko atidėti vieneriems me-

tams. 1998 m. pradžioje šis klausimas buvo svarstomas Kolegijoje. Patvirtintas paruošiamųjų darbų planas.

Lietuvių kalbos kultūros reikalai. Ministerijoje ir pavaldžioje įstaigoje anksčiau šiais reikalais nedaug teisiarūpiu. Kur matyta, kad sovietmečiu dėl gimosios kalbos išsikovoje net metus viršaus, reformuotoje mokykloje mažintume gimtajai kalbai skirtų pamokų skaičių, brandos egzaminuose nustumtume ją į antroją vietą! Kiekvienam aišku, kad aukletį jaunąją kartą ir kelti krašto kultūrą įmanoma tik per gimtąją kalbą. Juk ji yra didžiausias mūsų dvasinis, etnis ir kultūrinis lobynas, šimtmėčiai ir tūkstantmečiai kaupta tautos išmintis. Jos neperemės žmogus netaps pilnavertis, humaniškas, demokratiškas tautos narys, o liks „homo sovieticus“ tipo kosmopolitinis hibridas. Kai kas, matyt, to ir siekė.

Susirūpinimą kėlė prasta jaunimo, tiek moksleivių, tiek ir studentų kalba. Niekam ne paslaptis, kokius žodžius girdime iš mūsų vaikų lūpų, kai jie išeina iš klasių ar auditorijos. Negi išsaugoje savo kalbą per dešimtmečius trukusią okupaciją leisime ją taip daryti dabar? Mokykla, gražiausių tautos tradicijų puoselėtoja, neturi šios rūšies blogybių toleruoti ar dėtis nepastebinti. Tai pabrėždavau kiekvieną progą. Didžiausias blogybių šaltinis, mano įsitikinimu buvo kitų dalykų mokytojų kalbos netaisyklumas, kuris niekais vertė lietuvių mokytojų pastangas ir darbą. Šio reiškinio ištakos glūdėje aukštųjų mokyklų, ruošiančių mokytojus, darbo trūkume. Jeigu destytojai

kalbėtų taisyklinga kalba ir to reikalaujant iš savo studentų, valstybei nebereikėtų skirti lėšų kalbos kultūrai dėti. Išnyktų ir ši disciplina. Tai kiekviena proga akcentavau. Pradėjęs dirbti pastebėjau nemažą apalaidumo ir pačioje Ministerijoje. Oficialūs raštai neretai būdavo man atnešami pasirašyti su klaidomis. Atkreipus į tai dėmesį, buvo nustatyta tvarka, kad Ministerijos vadovai nepasirašinė jokio rašto, jeigu jame nebus kalbininkės antspaudėlio („Kalba sutvarkyta“). Po to oficialių raštų kalbos klaidos emė nykti.

1997 m. pradžioje spauda pradėjo kelti viešumon neteisėtą valstybinės kalbos pažymėjimų išdavimo kitakalbiam darbuotojams (ir švietimui!) faktus, rašė apie jų pažymėjimų klastojimą, apskritai piktnaudžiavimą laikant kvalifikacinis valstybinės kalbos egzaminus. Paaškęs piktavališkos pastangos nuo šio darbo nušalinti Ministerijai pavaldaus Pedagogų kvalifikacijos instituto Lietuvių kalbos centrą, kuravusį šią darbo sritį. Susidariusi padėtis buvo apsvaistytą specialia-me pasitarime dalyvaujant Ministerijos ir kitų suinteresuotų įstaigų atstovams. Po to buvo pakeista egzaminavimo ir pažymėjimų išdavimo tvarka, imtasi kai kurių administracinio poveikio priemonių (nušalinimo nuo darbo) ir piktnaudžiavimai liūdesi. Bet ar ilgam?

Stengiausi remti visas priemones, susijusias su lietuvių kalbos mokslu ir jos kultūra. Pats įsitraukti į tiesioginį lietuvininį darbą dėl laiko stokos nebegalėjau. Nors 1997 m. pasirodė dvi mano knygos („Lietuvių kalbos istorija“ anglų ir „Rytų Lietuva praeityje ir dabar“ rusiškai. (Bus daugiau)

GARBINGA JUBILIEJŲ ATŠVENTUS

Monsinjoro Eduardo Simaškos 90-čio proga
DR. IRENA PETRAUSKIENE

Šių metų liepos 22 d. mons. Eduardui Simaškai sukako 90 metų. Tai reikšmingas jubiliejus, vertas didesnio dėmesio ir pamatymų. Besimokydama Ukmergės gimnazijoje (jau baigiau 1945 m.), turėjau galimybės artimai su kun. E. Simaška bendrauti. Vokiečių okupacijos metais jis buvo paskirtas mūsų gimnazijos kapelionu, o 1943-1944 m. dar auklėjo paralelinę septintąją klasę. 1936 m. baigęs kunigų seminariją, jis buvo kupinas jėgų, su mumis bendravo ne tik per pamokas, bet dalyvaudavo įvairiuose gimnazijos renginiuose, lankė mokinius namuose, prisijungdavo prie mūsų iškylų, nuostabiai gražias Ukmergės apylinkes. Apskritai kapelionas mums turėjo milžiniškos įtakos, formuojant pasaulėžiūrą, pasirenkant teisingą gyvenimo kelią. Tai, kad beveik visi mūsų laidos abiturientai nekolaboravo su okupantais, didžiulis nuopelnas E. Simaškos, paauglystėje įžiebęs mums krikščioniškosios moralės pagrindus. Kapelionas rūpinosi mumis ir globojo, pas jį ieškodavome atsakymų į mums rūpimus klausimus, esant reikalui, buvome paguosti ar sušelpiti.

Deja, neilgai truko ta mokių ir kapeliono draugystė. Sugrįžus sovietų valdžiai, jis buvo išguitas iš gimnazijos, neilgai trukus areštuotas ir įkalintas Gulago kalėjimuose: Palestas į laisvę, kunigavo Skaruliuose ir Deltuvėje. Nuo 1986 m. gegužės 16 d. jau keturioliktą kartą, kai kun. E. Simaška šiluvos šv. M. Marijos Gimimo bazilikos altariu, čia būnant, popiežiaus pakeltas į monsinjorus. Buvę auklėtiniai ne kartą jį aplankydavo. 1995 m., mūsų 1945 m. abiturientų laidos baigimo 50-mečio proga, kun. E. Simaška dalyvavo susitikime Ukmergėje, čia už mus auklėjo šv. Misias.

Nors nuo mūsų pažinties prabėgo daugiau nei 50 metų, šviesus kapeliono paveikslas lydejo mus per visą gyvenimą, sunkiomis valandomis įkvėdamas ir primindamas, kaip dera krikščioniui ir doram žmogui elgtis. Pagarbos ir draugiškumo gija nematomais saitais mus sieja iki dabar, todėl buvusių bendraklasių ketinimą jį pasveikinti jubilėjaus proga suvokiame kaip savaimę suprantamą dalyką. Labai apsidžiaugiau, kai klases bičiulis, dabar žymus liuanistas, buvęs švietimo ministras Zigmąs Zinkevičius pakvietė drauge vykti į monsinjoro jubiliejų. Pakilia nuotaika liepos 22 d. ryta iš Vilniaus išvykome į Šiluvą. Netoli Šiluvos prie mūsų prisijungė kolegos iš Kauno ir Ukmergės. Tad kelias automobiliais pasiekėme kelionės tikslą, kur jau mūsų laukė jubiliatas. Iš buvusių kun. E. Simaškos mokinių jį pasveikinti, be jau minėto hab. dr. Z. Zinkevičiaus, atvyko žymus chemikas prof. hab. dr. Romualdas Baltrušis, žinomas Lietuvos bitininkas hab. dr. Jonas Balzekas, gydytojai Marija Svilainytė Dzeržinskienė bei Vincas Putna, buvusi partizanų ryšininkė Janina Jelinskaitė-Kluoniene, inžinierius Vytautas Narkevičius, agronomas Jonas Boguševičius ir aš, kultūros istorikė dr. Irena Vaitkevičiūtė-Petrauskienė. Kai kurie mūsų klases vyrai atvyko su savo žmonomis, tad iš viso mūsų susidarė 13 asmenų būrelis.

Prie vartelių mus pasitiko

Mons. Eduardo Simaškos 90 m. gimtadienio proga sveikina buvę auklėtinius (dešinėje) prof. dr. Romualdas Baltrušis, kairėje — prof. dr. Zigmąs Zinkevičius.

Mons. Eduardui Simaškai 90 gimtadienio proga į Šiluvą pasveikinti suvažiavę jo Ukmergės A. Smetonos gimnazijos 1939-1944 m. mokiniai. Iš kairės: gyd. Vincas Putna, gyd. Irena Baltrušienė, Janina Jelinskaitė-Kluoniene, dr. Irena Vaitkevičiūtė-Petrauskienė, prof. Zigmąs Zinkevičius, prof. Romualdas Baltrušis, mons. E. Simaška, filologė Regina Zinkevičienė, gyd. Marija Svilainytė, inž. Vytautas Narkevičius, arch. Regina Pakštienė, gyd. Ramutė Putnienė, agr. Milda Balžekienė, agr. Jonas Boguševičius, agr. hab. dr. Jonas Balzekas.

norėdami išsaugoti bažnyčios dokumentus bei brangesnius daiktus, pvz., šv. M. Marijos paveikslą, arnotą ir kt., sudėjo juos į geležimi apkalta skrynį ir užkasė žemėje. Ilgainiui ta vieta buvo užmiršta, o bažnytinė žemė dirbama. Tačiau XVII a. pradžioje, greičiausiai 1612 m., kaip teigiama Šiluvos bažnyčios istorijoje, parašytoje po 1651 m. jos klebono Mikalojaus Sviekauskio, čia įvyko stebuklas. Ant didelio akmens piemenėliams pasirodė šv. Mergelė Marija su kūdikiu ant rankų. Ji graudžiai verkė. Piemenėliai apie tai pranešė reformatorius dvaininkams. Jiems atvykus, Marija priekaištavo: „Šioje vietoje buvo garbinamas mano Sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama“. Manoma, kad tais pat metais aklas senelis padėjęs surasti ir užkastą skrynį ir toje vietoje praręjęs. Remiantis joje surastais bažnyčios dokumentais, katalikai atgavo savo žemes. 1627 m. čia buvo pastatyta nedidelė medinė bažnytelė, vėliau didesnė.

1760-1786 m. vietoje medinės, Šiluvoje pastatyta mūrinė bažnyčia. Jos vidų statulomis ir gipsatūra išpuošė iš Gardinų pakviestas skulptorius Podgauskis, mokslus ejęs Italijoje. Šį darbą jis dirbo 24 metus. Bažnyčia yra vėlyvojo baroko meno kūriny, pasižymintis savo meniškumu. Altoriai ir sakykla sukurta puošnių rokoko stiliumi. 1925 m. bažnyčia restauruota, atstatyti sudegę bokštai. Didžiajame altoriuje patalpinas skrynių rastas Marijos paveikslas, jau nuo XVII a. pagarsėjęs savo stebuklingumu. 1786 m. stebuklingasis paveikslas buvo iškilmingai vainikuotas. 1974 m. spalio 6 d. pop. Paulius VI suteikė bažnyčiai bazilikos titulą.

1663 m. vysk. Aleksandras Sapięga ant šv. M. Marijos apsišviestimo akmenų pastatė medinę koplyčią. Jai supuvus, 1818 m. buvo pastatyta nauja, Vilniaus katedrą primenanti, koplyčia, išstovėjusi iki XX a. pradžios. Artejanč šv. M. Marijos apsišviestimo 300 metų sukakčiai, nutarta pastatyti naują mūrinę koplyčią pagal architekto Antano Vivulskio projektą. Jos kartinį akmenį reformacijai, katalikų bažnyčia sunyko ir buvo, ar sugriauta, ar sudeginta. Katalikai,

Jubiliatas mums aprodė bažnyčioje laikomas relikvijas. Papasakojo su bažnyčia bei koplyčia susijusius faktus. Galėjome džiaugtis, kad jo atmintyje išliko daugybė informacijos, o balsas skambėjo pakankamai stipriai, ne senatviškai.

Susipažinę su įžymiausiomis Šiluvos vietomis ir išklaušę pasakojimo apie jos praeitį, jaukia gatvę grįžome į monsinjoro butą. Vėl susedome prie stalo ir dalijomės patirtais įspūdžiais bei ankstesniais prisiminimais iš gimnazijos laikų. Gerbiamas jubiliatas aktyviai dalyvavo bendruose pašnekesiuose, buvo pakiliuos nuotaikos, kartais net linksmas. Jo veide vis ilgiau užsilaikydavo, dar nuo senų laikų išlikusi, šypsena.

Maloni buvo viešnagė, bet atėjo laikas grįžti namo. Nuširdžiai atsisveikinome su savo kapelionu, linkėdami geros sveikatos ir ilgų, samoningų metų. Jis stovėjo prie vartelių, pavargęs, bet laimingas.

TARP MŪSŲ KALBANT

JIEMS PLOJO VISA LIETUVA

Vienas mūsų tautietis, gyvenęs nuošalesnėje vietoje, gėrisi ir maloniai stebisi tiokių renginių gausa. Tikrai, kiekvieną savaitgalį ir net darbo dienomis Čikagoje (ir Lemonte) vyksta koncertai, spektakliai, pokyliai ir kiti įvairūs renginiai. Čikagos ir apylinkių lietuviams kartais ir prie geriausių norų neįmanoma susėti ir dalyvauti visuose renginiuose.

Tasai, nuošalioje vietoje gyvenantis mūsų tautietis nepažįsta Lietuvos operos spektaklių ir kitų didesnio masto koncertų. Jam teko net 12 kartų dalyvauti Paltinų koncertuose. Nedaug yra tokių toliau nuo Čikagos gyvenančių lietuvių. Tačiau, aciu Dievui, jam panašiu netrukta Čikagoje ir jos apylinkėse.

„Nelė ir Eugenijai vėl plojo visa Lietuva“. Taip buvo parašyta „Klaipėdos“ dienraštyje. Uostamiestyje Nelė ir Eugenijus dainavo Dramos teatre. Šių metų liepos 26 d. Nelė ir Eugenijaus atliekamų estradinių dainų klausėsi pilnutėlė salė žmonių. Visos sėdimos vietos buvo užpildytos. Buvo ir

Pazymėtos sienose esančios freskos. Viršutinės 4 sukurto dail. Antano Kmieliausko ir vaizduoja autentiškus, Lietuvos kultūrai nusipelnusius asmenis. Apatinės iš ankstesnio laikotarpio, gerokai nykusios. Stebuklingasis akmuo paliktas laisvas, kad prie jo būtų galima prieiti pasimelsti. Krikščionybės kelio Lietuvoje tyrinėtoju kun. Stasio Mazičiausko teigimu, šv. M. Marijos apsišviestimas Šiluvoje būvęs Vakarų Europoje pats pirmasis.

Jubiliatas mums aprodė bažnyčioje laikomas relikvijas. Papasakojo su bažnyčia bei koplyčia susijusius faktus. Galėjome džiaugtis, kad jo atmintyje išliko daugybė informacijos, o balsas skambėjo pakankamai stipriai, ne senatviškai.

Susipažinę su įžymiausiomis Šiluvos vietomis ir išklaušę pasakojimo apie jos praeitį, jaukia gatvę grįžome į monsinjoro butą. Vėl susedome prie stalo ir dalijomės patirtais įspūdžiais bei ankstesniais prisiminimais iš gimnazijos laikų. Gerbiamas jubiliatas aktyviai dalyvavo bendruose pašnekesiuose, buvo pakiliuos nuotaikos, kartais net linksmas. Jo veide vis ilgiau užsilaikydavo, dar nuo senų laikų išlikusi, šypsena.

Maloni buvo viešnagė, bet atėjo laikas grįžti namo. Nuširdžiai atsisveikinome su savo kapelionu, linkėdami geros sveikatos ir ilgų, samoningų metų. Jis stovėjo prie vartelių, pavargęs, bet laimingas.

Nelė Paltinienė ir Eugenijus Ivanauskas.

SKELBIMAI

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
OFO VĖSINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-8624

Perkate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Neilgai naujame darbe?
Ką tik atvykote į JAV?
Ne problema!
Žemos automobilių kainos!
Maži mėnesiniai mokesčiai!
Nėra pradinio mokesčio!
Galėsite sėst už vairo šiandien!
(630) 207-2748

Reikalingas pagalbinis darbininkas namų vidaus įrengimo darbams. Darbas vakariniuose priemiesčiuose. Reikia turėti savo transportą. Tel. 630-435-1967.

Oak Lawn išnuomojamas butas: 2 mieg., vonios kamb. Su šiluma: yra viryklė ir šaldytuvas; skalbykla; maudymosi baseinas. Gražus vaizdas į ežerą, \$655/mėn. Kreiptis: First Rate Real Estate, Aušra, tel. 773-767-2400.

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
off. (773) 586-5959
home (708) 425-7160
pager (708) 636-4919

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

KMIECK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai pataravims. Įkainavimas veltui.

HELP WANTED
Male or female car wash & detailing Mon. thru Sat.
\$5.35/hr. to start + tips.
Tel. 708-499-4004.

KOMPIUTERIJA
Parduodami kompiuteriai. Kompiuterinių sistemų surinkimas pagal kliento užsakymus. Internetiniai arba industriniai serveriai. Taisomos kompiuterių sistemos. Programinė pagalba. Interneto pajungimas. Internetiniai puslapiai. Kreiptis: Tel. 773-737-6792; Fax. 815-461-8159; E-mail Loto2000@yahoo.com.

Parduodamas 5 kamb. mūrinis namas, įrengtas rūsių; 2 auto garažai. 72 St. & Kedzie Ave. apyl. Tel. 630-243-8346.

VERSLAS – MUITINĖS PROCEDŪRŲ PINKLĖSĖ

Iš Lietuvos pasitraukė Korėjos elektrotechnikos įmonė „Samsung“. Jos pasitraukimas vėl atkreipė dėmesį į padėtį Lietuvos muitinėse – didelės užsienio kapitalo bendrovės dėl biurokratiškos kliūčių atsako gauti krovinius per Lietuvą.

„Samsung Electronic“ įmonė regioninį sandėlį perkėlė iš Lietuvos į Hamburgą, o atsotovybę Baltijos šalims įkūrė ne Vilniuje, bet Rygoje. Pasak

mesio. Arvydas, Nelė Paltinai ir Eugenijus Ivanauskas, siūnia geriausius linkeėjimus ir taria – iki malonaus pasimatymo.

Pastaba. Keturioliktasis Paltinų koncertas Čikagoje bus lapkričio 7 d., 3 val. p.p., Jaunimo centre. Rengia Šlutų vadovaujamas Amerikos Lietuvių radijas.

Petras Petrutis

vieno įmonės atstovo, aptarnauti regioninį sandėlį Hamburgėje kainuos brangiau, tačiau geras vardas yra svarbesnis už šias išlaidas – svarbu, kad klientai visada laiku gautų prekes.

Laisvosios rinkos instituto teisės ekspertas Remigijus Simašius „Lietuvos rytui“ sakė, kad „Samsung“ atvejis – ne vienintelis. Del sudėtingų muitinės procedūrų iš Lietuvos traukiasi ir kiti užsienio verslininkai. Savo sandelius iš Lietuvos į kitas valstybes perkėlė „Philips“, „Electrolux“ susivienijimai.

Pasak krovinių ekspidijavimo įmonės „Schenker – BTL“ atstovybės Lietuvoje generalinio direktoriaus Edmundo Daukanto, kadangi Lietuvoje niekas negali žinoti, kiek užtruks priekų tikrinimo procedūra, didelės užsienio bendrovės renkasi kitas valstybes gauti ir sandėliuoti prekes – jos nori žinoti, kada gaus krovinius. E. Daukantas patarė skaičius, akivaizdžiai rodančius Lietuvos muitinės darbo neefektyvumą. Schenker-BTL atstovai Lietuvoje per dieną apdoroja apie 30 krovinių, jų kolegos Latvijoje – 220, Estijoje – 400. Tačiau svarbiausia, kad Estijoje tuos 400 krovinių tikrina 6 muitininkai, lygiai tiek pat darbuotojų dirba su 20 krovinių Lietuvoje.

Muitinių darbo veiksmingumą (ar jos stoka) įrodė ir surinkamų mokesčių mažėjimas. Per pirmus 6 šių metų mėnesius šalies muitinės tesurinko 1,26 mlrd. litų – 25 proc. mažiau nei planuota. Ekspertų nuomone, mokesčių sumažėjimo priežastys yra dvi – krizė Rusijoje ir pernelyg sudėtingos muitinės procedūros, dėl kurių sumažėjo krovinių srautai.

R. Jakutyte

DIRBANT KARTU, NUGALIMI VISI SUNKUMAI

Pasikalbėjimas su Švento Kazimiero vienuolijos sesele Regina Dubickaite.

— Švento Kazimiero seselės šventė 92 metų įsteigimo šventę š.m. rugpjūčio 28 d. vienuolyno motiniškam name. Buvo suruoštos iškilmingos pamaldos, kuriose dalyvavo seselės ir daug Motinos Marijos Kaupaitės gerbėjų.

Vienuolyną įsteigė Marija Kaupaitė, kurios beatifikacijos byla seselės kazimierietės pradėjo prieš kelis metus. 1999 m. gegužės 6 dieną Marijos Kaupaitės palaikai buvo perkelti iš Švento Kazimiero kapinių į seselių motiniško namo koplyčią.

— Kodėl pasirinkote šią dieną Marijos Kaupaitės pagerbimui ir pavadinate įsteigėjos pagerbimo dieną?

— Daug kam žinoma, kad Švento Kazimiero vienuolynas buvo įkurtas 1907 metais rugpjūčio 29 dieną. Praėjo daug laiko nuo vienuolyno įsteigimo ir jo įsteigėjos palaikai po 59 metų buvo perkelti į motinišką namą, kur ji praleido daug laiko, besidarbuodama Dievo garbei ir žmonijos gėrybei. Ji savo gyvenimo metu yra pasakiusi, kad visas gyvenimas ir kiekviena diena būtų nukreipta didesnei Dievo meilei ir Jo garbei. Todėl

savo darbais turime parodyti, kad esame atsidavę tik Jam. Kristus yra pasakęs, kad, jeigu patarnavai kitam, patarnavai Man. Šių iškilmingų šventų Mišių metu prašėme Dievo, kad Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja, nes mes tikime, kad jos gyvenimas ir jos žodžiai gali įkvėpti naują dvasią mūsų laikams. Šventas Mišias aukojo kun. Robert Prevost, augustinų provincijolas, kuris pasakė įspūdingą pamokslą, pabrėždamas, kad, dirbant kartu, yra nugalimi pasitaikantys sunkumai.

— Be šventų Mišių ir prašymo maldų, kas buvo daroma Marijos Kaupaitės pamaldumui ir pasiaukojimui Dievui bei žmonijos tarnystėms išryškinti?

— Marija Kaupaitė neieškojo garbės ir buvo labai nušizeminusi Dievui ir artimui, bet Švento Kazimiero kongregacijos seserys norėjo parodyti pasauliečiams ir ateities seselėms Motinos Marijos dvasią ir gyvenimo tikslą, kuriuo mes visos dalinamės. Virš jos sarkofago mūsų koplyčioje yra didžiulis mozaikinis paveikslas, kurį pašventino kunigas Prevost rugpjūčio 28 d. Šitame paveiksle-mozaikoje pavaizduota Marija Kaupaitė, einanti per gyvenimą su pasiryžimu tarnauti Dievui ir žmonijai.

Jos dešinė ranka ištiesta į Jėzų ir Mariją, nes ji buvo labai atsidavusi Šventiausiajam Jėzui Sirdžiai ir Jo Motinai. Jos kairioji ranka rodo seselių darbų artimui, vaikų mokymą, ligonių slaugymą ir tikėjimo gilinimą. Dešinėje mozaikos pusėje matyti du bokštai: motiniško namo Čikagoje ir Pažaislio vienuolyno Lietuvoje. Motina Marija įsteigė abu vienuolynus: Čikagoje Švento Kazimiero seserys gražiai bendradarbiauja. Dalinasi igyta patirtimi, kuri labai reikalinga Pažaislio Švento Kazimiero vienuolynui, nes ji: okupantų ir komunistų valdymui buvo uždarytas, o vienuolės turėjo slėptis. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Pažaislio Švento Kazimiero vienuolynas buvo sugrąžintas. Šio vienuolyno bažnyčia garbėja savo menišku grožiu ir yra turistų lankoma. Mozaikoje pavaizduotos spalvotos juostos, jungiančios viena kitą, parodydamos, kad Marijos Kaupaitės nuėmė kelia nuo pat pradžių iki buvo pameš visos dalinamės. Virš jos sarkofago mūsų koplyčioje yra didžiulis mozaikinis paveikslas, kurį pašventino kunigas Prevost rugpjūčio 28 d. Šitame paveiksle-mozaikoje pavaizduota Marija Kaupaitė, einanti per gyvenimą su pasiryžimu tarnauti Dievui ir žmonijai.

A. † A. TEODORUI BLINSTRUBUI

mirus, jo dukroms SEVERINAI JUŠKIENEI, žentui NARDŽIUI, DAIVAI PANARIENEI, žentui RAIMUNDUI, anūkui EGIDIUI JUŠKUI su šeima, svainei ŠTELLAI ir AUGUSTUI PAŠKONIAMS reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

Dana ir Vilius Baziai
Irena ir Petras Kazlauskai
Bronė ir Albertas Kremeriai
Elena Švažienė
Emilija Valančienė
Leokadija Žvynienė

Mūsų brangiam, neužmirštamam draugui

A. † A. JONUI VALUKONIUI

mirus, reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą jo žmonai ALDONAI, dukrai RAMUNEI su šeima ir visiems giminėms bei artimiesiems. Dalindamiesi liūdesiu šioje skausmo valandoje.

Jurgis ir Regina Mikailos

ir meile Jam,ėjo į užsibrėžtus siekius. Kristus yra sakęs, pasitikėk manimi ir eikime kartu. Prie šios mozaikos ir sarkofago seselės ir pasauliečiai galės pasimelsti, prašyti užtarimo pas Dievą, kad suteiktų sveikatą ir stiprintų keliaujančius gyvenimo keliu. Reikia pabrėžti, kad šis mozaikinis paveikslas buvo pagamintas Italijos menininko. Jį paaugojo Jonas Ramoška iš Scranton, Pennsylvania, kuris yra mūsų seselių M. Philip ir Lourine brolis.

— Šalia aukščiausių pamintų pagerbimo apraiškų, kuo kitu buvo pagerbtas Marijos Kaupaitės gyvenimas ir jos darbai?

— Išryškinti įsteigėjos darbus ir jos atsidavimą Dievui, išleisdom knygute, aprašant jos tvirtą tikėjimą į Kristų, viltį į geresnę ateitį ir Dievo gailestingumą mums. Keliaujant šia žeme, užklumpa įvairūs gundymai, nesėkmės, bet, pasitikint Kūrėju, kliūtys yra nugalimos. Meilė Dievui ir artimui sujungia mus visus draugys-

ten. Visi seselių darbai yra atliekami su džiaugsmu ir prisirišimu apsiimtoms pareigoms. Šią knygutę išleisdom anglų, lietuvių ir ispanų kalba, ir pavadiname „Su meile Jums“, nes Motina Marija visada tuo posakiu užbaigavo savo laiškus.

Taip pat įsteigėme Marijos Kaupaitės fondą, kad galėtume finansuoti jos beatifikacijos išlaidas. Seselės kazimierietės yra dėkingos visiems lankytojams ir aukotojams, visiems atsilankiusiems į šią pagerbimo šventę. Kviečiame visus dalyvauti kiekvieną pirmą šeštadienį 9:30 valandą ryto Mišiose, meldžiant, kad Motina Marija būtų paskelbta palaimintąja. Paskutinį kiekvieno mėnesio sekmadienį tarp 1 ir 3 valandos po pietų galima lankyti seselių koplyčią, pasimelsti prie Motinos Marijos sarkofago. Dievo meile telydi visus.

Su sesele kazimieriete Regina Dubickaite kalbėjosi
Antanas Paužuolis

DRAUGAS, 1999 m. spalio 14 d., ketvirtadienis

5

A. † A. AKVILINA ODINIENĖ MARTINKUTĖ

Po sunkios ir ilgos ligos mirė 1999 m. spalio 11 d., 9:00 val. ryto, sulaukusi 92 metų. Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje, anksčiau Union Pier, Michigan.

Gimė Lietuvoje, Amerikoje išgyveno 50 metų. Nuliūdę liko: sūnus Vaclovas su šeima, duktė Irena Morkūnienė su šeima, 7 anūkai, 13 proanūkų, brolis Danielius Martinkus su šeima, pusseserė Jadvyga Matas ir kiti giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionė buvo žmona a. a. Prano ir sesuo a. a. kun. Vaclovo Martinkaus.

Priklausė Lietuvos Dukterų draugijai. Šelpė Lietuvių fondą, BALFą. Buvo Putnamo seselių amžina narė.

Velionė Akvilina pašarvota spalio 15 d. nuo 3 iki 8 v. v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71st St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, spalio 16 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydeta į Šv. Mergeles Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 9:30 ryto bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už Velionės sielą. Po Mišių Velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Vietoje gelių prašome aukoti Lietuvos Dukterų draugijai.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: sūnus, duktė, anūkai, proanūkai, brolis, pusseserė ir kiti giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

A. † A. JADVYGA GRAMIENĖ ŽEMAITYTĖ

Gyveno Oak Lawn, anksčiau Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1999 m. spalio 12 d. 9:21 val. vakaro, sulaukusi 83 metų.

Gimė Lietuvoje, Tauragės apskrityje. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: vyras Juozas, sūnus Raimundas, marta Rita, pusseserė Dalia Engle su šeima, gyv. Groton, MA ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, spalio 14 d. nuo 3 iki 6 v. v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Religinės apeigos 5 val. p. p.

A. a. Jadvyga bus laidojama privčiai penktadienį, spalio 15 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdę: vyras, sūnus, marta ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus.

Tel. 800-994-7600.

A. † A. dr. DOMUI GIEDRAIČIUI

Amžinybėn iškeliavus, giliai užjaučiame žmoną JADVYGĄ, dukras AUDRONĘ ir RITĄ bei jų šeimas.

Janina ir Jonas Šalnai

Alina ir Vandelinas Domanskiai

Pranutė ir Rimas Domanskiai su šeima

A. † A. dr. DOMININKUI GIEDRAIČIUI

mirus, žmonai JADVYGAI, šeimai, giminėms ir artimiesiems reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą.

Beverly Shores lietuvių klubas

Mūsų ilgamečiui draugui mielam

A. † A. JONUI VALUKONIUI

mirus, giliai ir nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną, mūsų mielą ALDONĄ, dukrą RAMUNĘ su vyru ROMU ŽEMAITAIČIUS ir vaikaičius VILJĄ bei VYTĄ ir dalinamės su jumis jūsų dideliu skausmu ir liūdesiu.

Skirgaudų šeima

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed - all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

AMERICAN TRAVEL SERVICE

SIŪLOME ŽEMIAUSIAS KAINAS SKRYDŽIAMS
Į VILNIŲ

1999 m. spalio 1 d. - gruodžio 13 d.
IŠ

Chicago	\$449
New York	\$405
Seattle	\$559

Prie visų kainų reikia pridėti mokesčius. Taip pat turime specialias kainas skrydžiams į Vilnių iš kitų JAV miestų.

Specialios kainos iš VILNIAUS į:

Chicago	\$575
Newark	\$575
Seattle	\$725

Prie visų kainų reikia pridėti mokesčius.

Del bilietų užsakymo ir kitos informacijos prašome kreiptis į mūsų raštinę. Maloniai Jums patarnausime.

American Travel Service
9439 S. Kedzie, Evergreen Park, IL 60805-2325
Tel. 708-422-3000; 800-422-3190; fax 708-422-3163.
E-mail: ATSVL@worldnet
Web: www.americantravelservice.com

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Čikagos lituanistinė mokykla reikia jaunesniųjų klasių mokytojų, tautodailės mokytojų ir akompaniatoriaus. Skambinkite mokyklos vedėjai Jūratei Dvilienei tel. 630-832-6331.

Vyresniųjų lietuvių centre „Seklyčioje“ spalio 18 d., pirmadienį, 9:30 val. r. dr. Nijolė Stankevičiūtė skiepys nuo gripo ir plaučių uždegimo. Jeigu esate 65 metų ar vyresni, pasiskiepę galėsite nemokamai skiepų išlaidas padengs Medicare draudimas. Nepamirškite atsinešti Medicare kortelę. Neturintiems draudimo kortelės, reikės mokėti 5 dol. Daugiau informacijos tel. 773-476-2655.

Istorinį laikotarpį liudininkai prisimins Aiteities savaitgalio vakaronėje, kuri vyks spalio 22 d., penktadienį, 7:30 val. Čikagos Jaunimo centro kavinėje. Smulki Aiteities savaitgalio programa bus skelbiama šeštadienio, spalio 16 d., „Drauge“.

Sonata ir Rokas Zubovai ruošia dar vieną kamerinės muzikos popietę, kuri įvyks lapkričio 7 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Lietuvių dailės muziejuje, PLC. Su pianistais šį kartą koncertuos ir Vilniaus styginis kvartetas!

Izolda ir inž. Vytautas Šimkai, gyvenantys Michiana Shores, MI, Stasio Dziugo fondai, įsteigta Raseinių viešąjoje bibliotekoje, padovanavo didelį ir vertingą knygų rinkinį, kuris bus išsiųstas į Lietuvą. Izolda yra Michiana Shores LB skyriaus valdybos pirmininkė, Vytautas dažnai lankosi Lietuvoje, dalindamasis savo profesionalo žiniomis su įstaigos vadovais.

Jaunimo centro administracija visus kviečia į Jaunimo centro kavinę, kur spalio 17 d., sekmadienį, tuoj po šv. Mišių tėvų jėzuitų koplyčioje 11:30 val. r. bus rodoma A. Pleinio sukurta filmajuostė apie Dariaus ir Girėno paminklo atnaujinimo iškilmes. Visi maloniai kviečiami. Galėsite pavalgyti šiltus priešpiečius ir 3 val. p.p. paklausti Kauno choro „Kamerton“ koncerto.

Advokatas Povilas Žumbakis kalbės XIII Amerikos lietuvių kongrese, kuris vyks spalio 23-24 d. Jaunimo centre. Spalio 23 d. 10 val. r. – kongreso atidarymas ir pranešimai, spalio 24 d. 10 val. r. – šv. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje, 12 val. – 59-asis ALTO suvažiavimas. Daugiau žinių tel. 773-434-2040.

JAV LB Kultūros taryba nuoširdžiai dėkoja Aldonai Šmulkštienai, kuri 100 dol. auka parėmė kultūros veiklą.

Stasė Petersonienė, Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkė ir Pedagoginio Lituanistinio instituto direktorė kviečia visuomenę penktadienį, spalio 15 d., 7 val. vak. atsilankyti į Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje vyksiantį jaunųjų kūrėjų poezijos vakarą, pavadintą „Pavasaris rudenį“. Savo dalyvavimu padėsite ugdyti lietuviško jaunimo kūrybinius talentus. Vyresniųjų domejimas jaunimui yra didžiausia paskata.

Irena Degutienė, Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministrė į JAV atvyksta š.m. lapkričio mėn. Ministrė dalyvaus konferencijoje „Dovana Lietuvai“, kuri vyks Arlingtone, Virginijos valstijoje, lapkričio 5-7 d. Visą informaciją galima gauti atsiliekant savo vardą, pavardę, adresą ir telefoną telefaksu 773-436-6909 arba elektroniniu paštu ajbudrys@ameritech.net; arba skambinant telefonu 773-284-6786.

Lietuvių operos metinio pokylio metu lapkričio 20 d., šeštadienį, svečius linksmins Algimanto Barnišio šokių kapela. Be šokių muzikos skambės ir pačių muzikantų nuotakingos dainos, kurias svečiai mielai klausio ir jų pageidauja. Jūsų laukia šaunus pokylis ir puiki, šiam vakarui paruošta programa. Atvykite – neapsivilsite. Pokylio bilietus užsakyti galite, skambindami valdybos vicepirmininkui Jurgiui Vidžiūnui. tel. 773-767-5609.

„Kamerton“ choro draugams ir pažįstamiems Čikagoje pranešame, kad „Kamertonas“ iš Detroito išvyks spalio 16 dienos vakarą į Čikagą, kur bus tos pačios dienos naktį. Choristai atvyks į Thriftlodge viešbutį (Niles, IL).

„Draugo“ prenumeratos papiginimas galioja ribotą laiką! Dabar dienraštį užsisakyti galite tik už 65 dol. metams. Nuolaida taikoma JAV gyvenantiems lietuviams, šį laikraštį užsiskantiems pirmą kartą.

Tradicinė Pasaulio lietuvių centro Madų paroda vyks lapkričio 14 d. centro didžiojoje salėje. Parodoje sutiko dalyvauti kelios labai populiarios parduotuvės, prizadėjusios atvežti paskutiniuosius mados rūbus. Bus rūbų ir iš Lietuvos. Pamatysime daug gražių vakarinių suknelių, labai tinkančių sutikti 2000 Naujus metus. Labai įdomūs spalvų deriniai ir didelis pasirinkimas. Pasizymėkite Madų parodos datą!

Aldona Soliūnienė, pagarsėjusi savo kulinariniais sugebėjimais, visus svečius, atvykusius į būrelį „Vaiko vartai“ mokslą ruošiamus „Raganų dienos“ pietus, vaišins skaniais ir sveikais valgiais. „Raganų dienos“ šventė vyks spalio 31 d., sekmadienį, po 11 val. Mišių PLC. Norėdami užsisakyti bilietus, skambinkite Ritai Venslovienei tel. 847-940-0233.

Lietuvių karių veteranų sąjungos „Ramovės“ Čikagos skyriaus narių susirinkimas šaukiamas spalio 17 d., sekmadienį, 12 val. Jaunimo centre. Susirinkime kviečiami dalyvauti visi skyriaus nariai.

Pirmasis Cicero apylinkės LB rudeninis renginys – „Cepelinų pietūs“ – ruošiami spalio 17 d. tuoj po 11 val. šv. Mišių parapijos salėje. Kviečiame atvykti ir cicerietes, ir kitų apylinkių lietuvius. Visas pelnas bus skirtas parapijos reikalams.

Spalio 4 d. prasidėjo „Žaliųjų kortelių“ loterija. Primename, kad loterijos anketas galite įsigyti „Seklyčioje“ (2711 W. 71st Str., Chicago, IL; tel. 773-476-2655) nuo pirmadienio iki penktadienio, nuo 9 iki 4 val. p.p.

Akademinių Skautų sąjūdžio Akivaizdinis suvažiavimas, paminėti ASS 75 metų Jubiliejų, šaukiamas š.m. spalio 15-17 d. Visi nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti pagrindiniame suvažiavime ir suaktyvinėje šventėje šeštadienį, spalio 16 d. Registracijos pradžia šeštadienį 8 v.r. Comfort Inn Conference Center, 8800 West 195 Street, Orlando Park, IL. Informacijai skambinkit Ramunei Papatienai (708) 482-0224, arba Rimantui Griškevičiui, tel. (630) 655-2485. Narius, neturintčius transportacijos, ar negalintčius vairuoti, galime atvežti ir parvežti, tik prašoma nedelsiant skambinti fil. Ričardui Chiapetta (708) 839-4485 ir susitarti dėl laiko ir sąlygų.

„Draugo“ jubiliejinis koncertas, kurį atliks trys jungtiniai chorai – Čikagos „Dainava“, Clevelando „Exultate“ ir Toronto „Volunge“, įvyks lapkričio 28 d., sekmadienį, Mother McAuley aukštesniosios mokyklos auditorijoje (3737 W. 99th St., Chicago, IL).

APIE LIETUVIŲ TELEVIZIJOS PROGRAMĄ

Čikagos ir apylinkių lietuvių gali pasidžiaugti, kad čia išsina vienintelis lietuvių išėjimo dienraštis, švenciantis savo 90-metį. Čikagoje taip pat yra transliuojama ir vienintelė užsienyje nuolatinė lietuvių televizijos laida, kuri rengia Amerikos lietuvių televiziją.

Ši programa gyvuoja jau tris su puse metų ir spalio mėnesio paskutinį dieną transliavo 181-ąją savo valandėlę. Aš manau, kad dauguma Čikagoje ir apylinkių lietuvių yra turėję progą televizorių ekranuose išvysti bent dalį šių lietuviškų laidų. Jos yra perduodamos kiekvieną ketvirtadienio vakarą (nuo 7 iki 8 val.) per 23-ąją kanalą, o taip pat pat pakartojamos šeštadienį rytais (irgi nuo 7 iki 8 val.).

Čia reikia priminti, kad Čikagoje lietuvių televizijos programos nėra naujiena – jas prieš porą dešimtmečių yra vedę dar ir dabar savo radijo valandėlę transliuojantis Anatolijus Šlutas.

Taigi praėjo nemaža laiko, kol televizorių ekranuose vėl pamatėme lietuviškus vaizdus ir išgirdome lietuvišką kalbą. Svarbiausias žmogus atgaivinant lietuvių televizijos programą buvo Arvydas Reneckis, anksčiau Lietuvoje dirbęs dokumentinių filmų srityje.

Darba televizijoje jis pradėjo padedant keliems kitiems asmenims, o dabar vienas rūpinasi šia programa. Nors aišku, finansai jį remia lietuvių prekybininkai (reklamomis), lietuvių visuomenė (aukoms) bei atskiri asmenys (filmajuostėmis ir kitaip).

Tie, kurie nuolat stebi šias programas, aišku, kartais galėtų matyti, kai kurių nesupratimų, kurie ir dabar kartais pasitaiko. Kai kas, žinoma, at-

Lietuvių televizijos vadovas Arvydas Reneckis.

sitikdavo ar atsitinka dėl pačios televizijos stoties darbuotojų aplaidumo, tačiau būta tam tikrų klaidų ir iš laidų vedėjo pusės. Be abejo, jos įvyko dėl objektyvių priežasčių, ir šioje vietoje nenorima jo kaltinti, bet reikia pareikšti vieną, kitą nuomonę, ypač patį išblaskant kai kurių žiūrovų nepagrįstą kritiką.

Gal ne visi mūsų tautiečiai žino, kad tokios programos išlaikymas kainuoja krūvą pinigų, kurių iki šiol vis trūkdavo. Tik praėjusį pavasarį surengto vėjaušio metu žiūrovai suaukojo apie 8,000 dolerių, kurie buvo skirti susidariusių skolų išlyginimui. Po to mūsų tautiečiai buvo dosnesni ir labiau programą rėmė finansinškai. Šiemet pirmą kartą finansinės paramos susilaukta ir iš Lietuvių fondo.

Paskutiniu metu pagausėjo ir prekybinių bei kitokių reklamų. Taigi ir iš jų susilaukiama daugiau pinigų. Tačiau, kaip teigia laidos vedėjas, jų dar vis trūksta.

Žinoma, pagrįstų pageidavimų ar net nusiskundimų turi ir žiūrovai. Padarius mažą lie-

tuvių televizijos nuolatinę stebėtojų apklausą, išgirsta, kad visi pasigenda daugiau Čikagos lietuvių, jų renginius liečiančios medžiagos. Jos turėtų būti bent kiekvienoje valandėlėje, o ne tik tada, kai kokių nors koncertų ar renginių ruošėjai vedėją pakviečia nufilmuoti.

Žiūrovai taip pat domisi ir „Panorama“, tačiau ją daugelyje JAV miestų (net ir netoli Čikagos esančiame Milvaukyje) galima matyti kabelinės televizijos programoje. Kiti sako, kad gal Čikagos bei apylinkių lietuviams reikėtų prašyti, kad lietuviška „Panorama“ būtų rodoma ir per Čikagos kabelinę televiziją kasdien po pusę valandos.

Kaip jau buvo minėta, lietuvių televizijos programos vedėjas A. Reneckis susiduria su finansinėmis problemomis. Lešų sutelkimui netrukus yra ruošiami du renginiai. Pirmasis iš jų įvyks spalio 24 d. 12 val. PL centre, Lemonte. Čia rengiami pietūs, kurių metu „Antrojo kaimo“ dalyviai parodys naują programą ir palinksins mūsų tautiečius.

Kitas renginys – metinis pokylis – vyks spalio 30 d. 5 val. p.p. Jaunimo centre, Čikagoje. Čia rengiama akade-

minė ir meninė dalis, vaišės bei šokiai. Sakoma, kad šiame pokilyje tikrai nieko netrūks.

Į šias šventes yra kviečiami visi tie, kurie žiūri lietuvių televizijos programas ir tie, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių jų matyti negali. Lietuvių televizijos įstaiga yra įsikūrusi PL centre Lemonte, ją telefonu pasiekti galima skambinant 630-243-8918.

Be to, norima pridurti, kad yra vedamos derybos su Toronto lietuvių atstovais, kurie norėtų šią programą rodyti savo lietuviams, žinoma, atsižvelgiant reklaminės medžiagos. Taip pat yra galimybių, kad Vilniuje perduodamoje „Panoramoje“ bus matoma ir Amerikos lietuvių veiklą nušviečianti medžiaga. „Panoramoje“ taip pat būtų rodomi ir svarbesnieji Lietuvos ambasados Vašingtone įvykiai. Kaip teigia A. Reneckis, šį klausimą greičiau išspręsti trukdo Lietuvos televizijos vadovybėje vykstantys pasikeitimai, bet Amerikos lietuvių televizijos vadovas tikisi, jog netolimoje ateityje darbus galima bus pradėti. Čia finansinškai žada padėti ir mūsų šios Lietuvos fondas.

Ed. Šulaitis

Filmuojamas pasikalbėjimas su Lietuvių operos režisieriumi E. Domarku. Dešinėje – Karilė Vaitkutė. Nuotr. Edvardo Šulaitis

„KAMERTONAS“ – JAU PAKELIUI Į ČIKAGĄ

Seniai lauktas žymusis Kauno „Kamerton“ mišrusis choras spalio 6 d. pagaliau atskrido į Ameriką ir jau kitą dieną Kultūros židinyje koncertavo New Yorko apylinkių lietuviams.

Po pirmojo pasirodymo Dėdes Samo žemėje svečiai iš Kauno (o jų su palydovais susidarė didelis būrys – 40 žmonių) autobusu važiavo į Hartfordą, kur spalio 10 d. vietos lietuviams surengė antrašį koncertą.

„Kamertonui“ koncertuojant New York'e dar jautėsi nemažas nuovargis. O tie, kurie girdėjo „Kamerton“ koncertą Hartforde, sakė, kad vietiniai lietuvių buvo sužavėti „Kamerton“ atliekamomis dainomis, kauniečių gyrė ir jais žavėjosi. Tokios džiugios žinios pasiekė Čikagą iš Hartfordo.

Rašant šias eilutes, choristai jau buvo pakeliui į Putnamą, kur jų spalio 13 d. laukė trečiasis koncertas. O tada – bus tikrasis kauniečių išstvermės išbandymas, nes šį savaitgalį jų laukia net trys pasirodymai – penktadienį – Clevelande, šeštadienį – Detroito, sekmadienį – Čikagoje.

Kalbant telefonu su „Kamerton“ vadovu ir dirigentu Algirdu Viesulu ir choro valdybos pirmininku Vytautu Normantu, sužinojome, jog choras daugiausia dėmesio skiria pasirodymui Čikagoje. Iki spalio 17 d. ryto – atvykimo į Čikagą choristai mano, kad jau bus reikiami šiame žemyne prisitaikę.

Kaip žinome, koncertą Čikagoje (jis įvyks spalio 17 d. 3 val. p.p. Jaunimo centre) ren-

gia „Margučio II“ vadovybė. Jos eilėse yra darbščioji visuomenininkė Marija Remienė, kurios pastangomis buvo surengta visa kauniečių gastrolinė kelionė Amerikoje.

M. Remienė pasakojo, kiek daug vargo buvo per trumpą laiką stengiantis suruošti „Kamerton“ koncertus šiame krašte, nes daugelis vietovių jau buvo sudarę savuosius renginių kalendorius gerokai anksčiau.

Tačiau ši visuomenininkė teigia, kad susidomėjimas „Kamerton“ choru Čikagoje yra didžiulis. Bilietų platiniamas, kuris vyksta „Seklyčioje“, sekasi geriau negu tikėta-

Kauno „Kamerton“ choro vadovas Algirdas Viesulas su akompaniatorė Marija Čepinskiene. „Kamerton“ koncertą Čikagoje rengia „Margučio II“ radio laida, girdima per WCEV radio stotį 1450 AM bangomis. Koncertas įvyks spalio 17 d. 3 val. p.p. Jaunimo centre.

si ir, atrodo, visa Jaunimo centro salė bus pilna. Jeigu bilietų liks, jų bus galima įsigyti ir prie įėjimo.

Kaip atrodo, „Kamertonas“ yra pirmasis mišrusis choras iš Lietuvos, kuris koncertuos Čikagoje. Kauniečiai atveža gana įvairų ir įdomų repertuarą, tad publika neturės laiko nuobodžiauti, nes visi galės rasti šį tą pagal savo skonį. Pati programa vadinsis „Gintaro lašai tau neu ant delno“. Joje išgirsime ir čikagiečių gerai pažįstamų kompozitorių – Antano Vanagačio bei Vlado Jakubėno kūrinį.

Taigi spalio 17 d. visi dalyvaukime muzikos šventėje, kurią mums atveža Kauno „Kamerton“ choristai!

Ed. Šulaitis

Iš arti ir iš toli

ŠVES ŠAULIŲ SAJUNGOS ĮKŪRIMA

Šiais metais Lietuvos Šaulių Sąjunga švenčia 80 metų nuo įsteigimo. Ši sukaktis Lietuvoje buvo švenčiama jau šią vasarą ruošiant įvairaus pobūdžio minėjimus ir paradas.

Naujosios Anglijos Trakų rinktinė, kurią sudaro Bostono, Brocktono ir Worcesterio šaulių kuopos, ruošia minėjimą šių metų spalio 31 d. (sekmadienį), Maironio Parke, 52 So. Quinsigamont Ave., Shrewsbury, MA. Pradžią 1 val. p.p. į minėjimą pakviesti sąjungos vadai iš Lietuvos ir išeivijos. Numatyta ši programa: 1. Iškilmingoji dalis – invokacija ir trumpa apžvalga. 2. Meninė dalis, kurią atliks sol. Marytė Bizinkauskaitė iš Brocktono ir aktorius Feliksas Kontautas iš Bostono. 3. Lietuviškų patiekalų pietus paruoš sesės šaulės.

Taip pat ruošiamas atminimui knygelė – programa. Joje bus sveikinimai, skelbimai ir kitos įvairenybės.

Tad maloniai kviečiame Worcesterio ir apylinkės visuomenę gausiai dalyvauti, kartu su šauliais ir draugais švesti taip reikšmingą sukaktį.

E.C.

Skelbimai

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiais įmokėjimais ir priemais nuosimtimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

Maironio lituanistinės mokyklos pradinių skyrių mokiniai pirmąją mokslo metų dieną.